

nasza.pk.edu.pl

JUBILEUSZ

80

— LECIA —

Politechniki
Krakowskiej

nasza politechnika

ISSN 1428-295 X

Miesięcznik Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki

nr 6-8 (262-264) VI-VIII 2025

SPIS TREŚCI

TEMAT NUMERU	
1	Inspirujące święto kreatywności naukowej — <i>Bartłomiej Krystyński, Małgorzata Syrda-Śliwa</i>
JUBILEUSZ 80-LECIA PK	
5	W Krakowie działamy razem. Rodzinny piknik jubileuszowy PK i UEK
INFORMACJE	
7	Centrum Zaawansowanych Rozwiązań, czyli kompleksowa współpraca nauki z biznesem
8	Kronika
11	Pracownicy Profesor Przemysław Jodłowski Doktor habilitowany Adam Ciszewicz Doktor habilitowany Michał Polus
14	Prof. Jerzy A. Sładek z tytułem <i>doctora honoris causa</i> Politechniki Poznańskiej
16	Uroczyste posiedzenie komitetów PAN. Uczczono jubileusz 90-lecia prof. Janusza Orkisz
18	Klaster LifeScience na Politechnice Krakowskiej Spotkania otwarte z rektorem PK
19	Jerzy Hausner i Dariusz Rosati gośćmi PK i Stowarzyszenia „Ekonomed”
20	NewPrompt — nowa spółka <i>spin-off</i> PK
21	Jubileuszowa edycja konkursu „Tadeusz Kościuszko — Inżynier i Żołnierz”
22	Hacathon „Kościuszkon” po raz trzeci
23	Centrum Pedagogiki i Psychologii PK przygotowuje nauczycieli do pracy
24	Zjazd uczestników programu wymiany akademickiej między Politechniką a Uniwersytetem Tennessee
BIBLIOTEKA. LUBIĘ TU BYĆ	
26	Tydzień Biblioteki PK po raz dziewiętnasty
28	O życiu i o wierszach Seminarium naukowe: digitalizacja, język, sztuczna inteligencja
30	Uwalniamy książki
ŚWIADOMA STREFA PK	
31	Zadbaj o siebie — oddech, spokój, chwila — <i>Patrycja Zemła</i>
OPOWIADANIE	
33	„Wstyd” z tomu „Tutejsi” Barbary Korty-Wyrzyckiej
KALEJDOSKOP	
36	Już dziewiętnasty raz na papieskim szlaku
38	Zwycięstwo PK w wyścigach betonowych kanoe
39	Juwenalia w Strefie „Polibuda”
40	Dzień Ładowca
41	Bromografia — sztuka znana i zapomniana
43	Galeria „Gil”: Jedno muzeum — dwa skarby UNESCO Dzień Dziecka — „Urodziny Politechniki”
44	Galeria „Kotłownia”: „Ludzie ZPAP & PK. Malarstwo, rzeźba, grafika, fotografia”

NASZA POLITECHNIKA Miesięcznik Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki Ukazuje się od 1997 roku	Kolegium redakcyjne SEKRETARZ REDAKCJI Katarzyna Tyńska	Na I stronie okładki: Studenci Politechniki Krakowskiej — Przemysław Migoń i Bartosz Wizner zwyciężyli w kategorii męskich dwójek podczas Kraków Concrete Canoe Challenge 2025. O zawodach piszemy na s. 38.
ISSN 1428-295 X	REDAKTOR PROWADZĄCY Michał Pierewicz	Na IV stronie okładki: Reprezentacja Politechniki Krakowskiej rozegrała mecz piłki nożnej z zespołem UEK w Krakowie 14 czerwca na stadionie WKS „Wawel”. Skład politechnicznej drużyny: Jacek Husakowski (2); Grzegorz Cholewka (4); Wojciech Bobek (5); Krzysztof Tomczyk (6); Adam Cholewka (7); Marcin Jamroży (8); Sławomir Bąk (9); Paweł Pławiaś (10); Stefan Życzkowski (11); Anton Pashkevich (13); Bartosz Kopy- czak (14); Piotr Jastrzębski (15); Wiktor Kasprzyk (20); Dariusz Pyko (22); Paweł Maślak (26); Marcin Bogdan (27); Marcin Lewandowski (28); Wojciech Woźniak (29); Piotr Paluch (70); Andrzej Szarata (80); Paweł Kocoń (86); Piotr Król (99); trener: Andrzej Bahr (na zdjęciu w białej koszulce). Więcej zob.: s. 5–6.
Adres redakcji: Politechnika Krakowska ul. Warszawska 24 31–155 Kraków	REDAKTORZY Renata Dudek Danuta Zajda	
tel.: (12) 628 25 08	WSPÓŁPRACA Ewa Deskur-Kalinowska Bartłomiej Krystyński Jakub Paduch Lesław Peters Joanna Skowrońska Małgorzata Syrda-Śliwa	Projekt layoutu czasopisma i okładki: Monika Wojtaszek-Dziadusz
e-mail: naszapol@pk.edu.pl		Skład: Adam Bania, Wydawnictwo PK Druk: Drukarnia DjaF Nakład: 650 egz.
strona: nasza.pk.edu.pl		
	FOTOGRAFIK Jan Zych	
Za treść nadesłanych materiałów odpowiadają autorzy. Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i zmian redakcyjnych. Nie zwraca materiałów niezamówionych.		

Inspirujące święto studenckiej kreatywności naukowej

BARTŁOMIEJ
KRYSTYŃSKI
MAŁGORZATA
SYRDA-SŁIWA

Sesja posterowa Uczelnianej Sesji Kół Naukowych w alei głównej kampusu Politechniki Krakowskiej przy ulicy Warszawskiej
Fot.: Michał Pierewicz

Inwencja naukowa studentów Politechniki Krakowskiej miała swoje święto 5 czerwca. Odbędzie się wtedy Uczelniana Sesja Kół Naukowych, połączona z Naukową Sesją Mistrzów oraz rozdaniem stypendiów „Santander”. Inspirującym uzupełnieniem był finał studenckiego konkursu na projekt wizji wejścia do stacji metra „Dworzec Główny” w Krakowie. To był dzień pełen twórczego zapatu, w którym studenci i doktoranci pokazali, że nauka może pasjonować i zmieniać przyszłość.

Na Politechnice Krakowskiej jest prawie 100 kół naukowych, w których aktywnie działa prawie 1600 studentów. Uczestniczą one w rywalizacji w trakcie sesji kół naukowych. Najpierw ich naukowy dorobek w postaci posterów, pokazujących innowacyjne pomysły i rozwiązania, był przedstawiony do oceny w trakcie wydziałowych sesji. Następnie zwycięskie prace z wydziałów przeszły do etapu uczelnianego. Tegoroczna Uczelniana Sesja Kół Naukowych, w ramach obchodów jubileuszu 80-lecia Politechniki Krakowskiej, odbywała się pod hasłem „80 inspiracji na 80 urodziny PK”.

Na wystawie w alei kampusu przy ulicy Warszawskiej pokazano 64 plakaty studenckie i 17 plakatów doktoranckich — razem 81 plakatów, które będzie można w tym miejscu oglądać jeszcze do października. Studenckie koła naukowe zaprezentowały: 8 plakatów z Wydziału

Architektury, 7 plakatów z Wydziału Informatyki i Telekomunikacji, 7 plakatów z Wydziału Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej, 9 plakatów z Wydziału Inżynierii Lądowej, 6 plakatów z Wydziału Inżynierii Materiałowej i Fizyki, 6 plakatów z Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki, 14 plakatów z Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej, 7 plakatów z Wydziału Mechanicznego. Ze Szkoły Doktorskiej PK przedstawiono: 2 plakaty z Wydziału Architektury, jeden z Wydziału Informatyki i Telekomunikacji; jeden z Wydziału Inżynierii Materiałowej i Fizyki; 2 z Wydziału Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej; 2 z Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki oraz 9 z Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej.

Inauguracja uczelnianej sesji, zorganizowana przez Dział Spraw Studenckich PK oraz FutureLab PK, odbyła się w Pawilonie Konferencyjno-Wystawowym „Kotłownia”. Zgromadzili się w nim przedstawiciele władz uczelni i wydziałów, z rektorem PK prof. Andrzejem Szaratą na czele, oraz przedstawiciele licznych na PK jednostek i organizacji wspierających ruch kół naukowych. Zwracając się do uczestników Uczelnianej Sesji Kół Naukowych, prof. Andrzej Szarata wyraził uznanie: — *Rozpiera mnie duma z Was, dziś daliście dowód na to, że jesteście naprawdę niesamowici. Wasza fantastyczna, ciężka praca jest ponad to, czego wymaga program nauczania.*

Prorektor ds. studenckich dr inż. Marek Bauer podkreślił bardzo wysoki poziom prac: — *Naprawdę w niczym się on nie różni od tego, co jest prezentowane na szanowanych konferencjach naukowych. Możecie być z siebie dumni.*

Dyrektor FutureLab mgr Monika Firlej wszystkim pogratulowała: — *Wszyscy jesteście wygranymi. Mamy to szczęście, że w FutureLab na co dzień z wami współpracujemy i jest to dla nas wielki zaszczyt i powód do dumy. Dzisiejszy program tak skomponowaliśmy, aby zrobić na Politechnice święto studenckiej kreatywności naukowej.*

Postery oceniało jury złożone z pełnomocników dziekanów poszczególnych wydziałów ds. kół naukowych. Po obejrzeniu wszystkich plakatów i wysłuchaniu krótkiej prezentacji twórców, którzy musieli też odpowiedzieć na docieklive pytania, każdy juror przyznawał punkty w skali od 1 do 10. Maksymalnie można było zdobyć 80 punktów, przy czym zgodnie z regulaminem członkowie Rady nie mogli oceniać plakatów pochodzących z reprezentowanych przez siebie wydziałów. O miejscu w rankingu zadecydowała liczba zdobytych punktów. Po ich przeliczeniu okazało się, że zwyciężył plakat Dominiki Träger z Koła Naukowego Materiałów Funkcjonalnych „Smart-Mat”, Sekcji „BioMat” (Wydział Inżynierii Materiałowej i Fizyki; opiekunowie: dr inż. Katarzyna Harażna, prof. Agnieszka Sobczak-Kupiec). Praca pt. „Hierarchiczne rusztowania — nowoczesne rozwiązanie w leczeniu ubytków tkanki chrzęstno-kostnej” przedstawia sposób otrzymywania oraz charakterystykę fizykochemiczną, morfologiczną i biologiczną hierarchicznego rusztowania, potwierdzając możliwość zastosowania go jako nowoczesnego rozwiązania w leczeniu ubytków tkanki kostnej.

O zaciętej rywalizacji i wysokim poziomie świadczy fakt, że jury przyznało drugie miejsce *ex aequo* autorom aż trzech prac. Zdobyli je: Michał Mączka (KN „Cosmo” PK, Wydział Informatyki i Telekomunikacji) za pracę pt. „BB Locator — *off grid* lokalizator między dwiema osobami”; zespołowo — Michał Janczura, Kacper Oliwa, Jakub Rzepa, Szymon Szpak i Jakub Zajas (KN Maszyny Robocze, Wydział Mechaniczny) za pracę pt. „Gra Fliper — automat dla firmy Pneumat System z Wrocławia” oraz Igor Ważydrąg (KN „Cancricat”, Wydział Mechaniczny) za pracę pt. „Matryca do badań powłok atrombogenicznych w warunkach hemodynamicznych”.

Uczestnicy USKN musieli przekonać do swojego pomysłu jurorów z wydziałów innych niż własny
Fot.: Jan Zych

Wśród uczestników Szkoły Doktorskiej PK pierwsze miejsce wywalczyli Jakub Dec i Michał Dolina ze Studenckiego Koła Naukowego Grafiki Komputerowej „Visgraph”, którego są opiekunami (Wydział Informatyki i Telekomunikacji). Ich projekt „Mamy autostereoskop w domu — pasywne mechanizmy separacji kanałów projekcji obrazów stereoskopowych” zakłada opracowanie niskobudżetowego systemu wyświetlania treści trójwymiarowych, bez używania specjalnych okularów. Drugie miejsce zdobyła Marta Sharafan (Koło Naukowe „CosmMed” — technologia kosmetyków, wyrobów medycznych i podłoży farmaceutycznych, Wydział Inżynierii i Technologii Chemicznej) za plakat pt. „*In vitro* callus cultures of *Vitis vinifera* L. (Grapevine) extract as a source of bioactive compounds”. Trzecie miejsce przypadło Jakubowi Zielonce (KN Sterowania, Monitoringu i Diagnostyki Układów Elektrycznych, Wydział Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej) za plakat, prezentujący projekt pt. „Diagnostyka silników indukcyjnych za pomocą smartfonu i sieci neuronowych”.

W puli nagród były „bony na rozwój”, przeznaczone do wykorzystania w całości lub w części w formie zwrotu za wyjazd na konferencje, seminaria, wycieczki lub konkursy o charakterze naukowym lub technicznym, za udział w szkoleniach, zakup literatury, licencji, oprogramowania lub sprzętu komputerowego.

Najlepsze plakaty studentów studiów I i II stopnia zostały nagrodzone w następujący sposób: za pierwsze miejsce — bon w kwocie 2 tys. złotych; za drugie miejsce — 1,5 tys. złotych; za trzecie miejsce — 1,2 tys. złotych; za miejsca od czwartego do szóstego — 900 złotych; za miejsca od siódmego do dziesiątego — 600 złotych. Dla najlepszych plakatów doktorantów przyznano „bony na rozwój” w wysokości: za pierwsze miejsce — 1,5 tys. złotych; za drugie miejsce — 1,2 tys. złotych; za trzecie miejsce — 900 złotych. Nagrodą za udział w rywalizacji w Uczelnianej Sesji Kół Naukowych były także dodatkowe punkty do stypendium rektora PK: 12 punktów można było otrzymać za zajęcie pierwszego miejsca w etapie finałowym USKN, 10 punktów — za drugie miejsce, zaś osiem punktów — za trzecie miejsce. Nagrody w postaci punktów otrzymały również osoby, które zajęły kolejne miejsca w klasyfikacji, a więc: 6 punktów do stypendium dla zdobywców miejsc od czwartego do dziesiątego; 5 punktów za miejsca od jedenastego do dwudziestego; a także 3 punkty za sam udział w Uczelnianej Sesji Kół Naukowych.

Naukowa Sesja Mistrzów

Po raz pierwszy Uczelniana Sesja Kół Naukowych została połączona z inną inicjatywą — Naukową Sesją Mistrzów. Dało to sposobność publiczności zgromadzonej w pawilonie „Kotłownia” bliżej poznać przedstawicieli czterech najlepszych studenckich kół naukowych. Mgr Monika Firlej, dyrektor FutureLab, przybliżyła ciężką pracę w kołach naukowych: — *Zanim pojawi się sukces, wszystko jest okupione godzinami pracy w laboratoriach, warsztatach, na szkoleniach. Eksperymenty nie zawsze się udają, często są porażki. Na scenie, w ciekawy sposób, a niekiedy wybiegający poza schemat suchej prezentacji faktów, wręcz żartobliwie,*

swoje koła i ich działalność zaprezentowali: Kacper Odziemek i Sandra Komaniecka z Koła Naukowego „Biohydrogels”; Jakub Piątkowski i Dominika Träger z Koła Naukowego „Smart Mat”, Karolina Gryczan i Julia Kościelniak z Koła Naukowego „Synergia” oraz Marcin Różycki i Karolina Turczyńska z Koła Naukowego „Footprint”.

Nagrody Santander

Uroczystości w pawilonie „Kotłownia” zakończyło przyznanie stypendiów w wysokości 2 tys. złotych, ufundowanych przez Grupę „Santander”. W tym roku stypendia otrzymało 20 studentów I i II stopnia studiów oraz 5 doktorantek Szkoły Doktorskiej PK. Zostali oni docenieni za aktywność naukową, osiągnięcia akademickie, wyniki w nauce oraz osiągnięcia artystyczne lub sportowe oraz zaangażowanie na rzecz uczelni. O tym, że wsparcie działalności naukowej najlepszych studentów i doktorantów jest bardzo ważne, świadczyła zapowiedź działań na rzecz zwiększenia puli nagród w kolejnych edycjach sesji i konkursów.

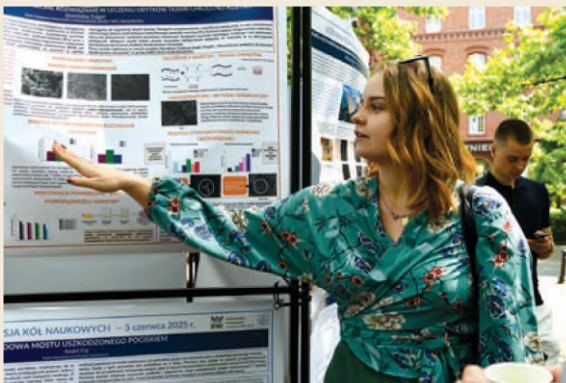
Kraków przyszłości

5 czerwca odbył się także finał konkursu na projekt wizji wejścia do stacji metra „Dworzec Główny” w Krakowie. Było to wspólne przedsięwzięcie Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej i FutureLab PK oraz miasta Kraków. „Kraków Przyszłości — Projekt Studencki — Konkurs na Poster”, objęty honorowym patronatem prezydenta miasta Aleksandra Misza, był otwarty dla wszystkich studentów Politechniki, a w szczególności dla tego rocznych dyplomantów studiów I stopnia oraz członków kół naukowych. Celem inicjatywy było promowanie idei metra w Krakowie. Postawione przed młodymi projektantami zadanie było nie tylko wyzwaniem architektonicznym, ale także otwarciem dyskusji nad strategicznym dla Krakowa projektem nowego środka transportu. Wyzwanie to okazało się bardzo inspirujące — pobudziło kreatywność i zaangażowanie młodych projektantów w tworzeniu wizji nowoczesnego rozwiązania komunikacyjnego dla Krakowa. Plonem konkursu były aż 92 nadesłane prace. Rozstrzygnięcie konkursu i wręczenie nagród dla autorów i opiekunów naukowych odbyło się podczas briefingu prasowego, z udziałem m.in. rektora PK prof. Andrzeja Szarata i prof. Stanisława Mazura, pierwszego zastępcy prezydenta miasta Krakowa.

Prace oceniane były przez jury złożone z przedstawicieli władz miasta i uczelni. Poza pierwszym zastępcą prezydenta miasta oraz rektorem Politechniki Krakowskiej w skład jury weszli również: prof. dr hab. inż. arch. Magdalena Kozień-Woźniak — dziekan Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej, prof. dr hab. inż. arch. Tomasz Kozłowski — prodziekan ds. organizacji WA PK oraz komisarz konkursu dr inż. arch. Grzegorz Twardowski. Rektor PK prof. Andrzej Szarata podkreślił wyrównany, wysoki poziom prac, a przy tym różnorodność koncepcji. — *Cieszy nas ogromne zainteresowanie konkursem — ponad 90 zgłoszonych prac to dowód na to, że nasi studenci chcą aktywnie uczestniczyć w kształtowaniu przyszłości miasta.*

Doktoranci, zdobywcy pierwszego miejsca w USKN (od lewej): Michał Dolina i Jakub Dec ze SKN Grafiki Komputerowej „Visgraph”
Fot.: Jan Zych

Wśród studentów pierwsze miejsce w USKN zajęła Dominika Träger z KN Materiałów Funkcjonalnych „Smart-Mat”
Fot.: Jan Zych

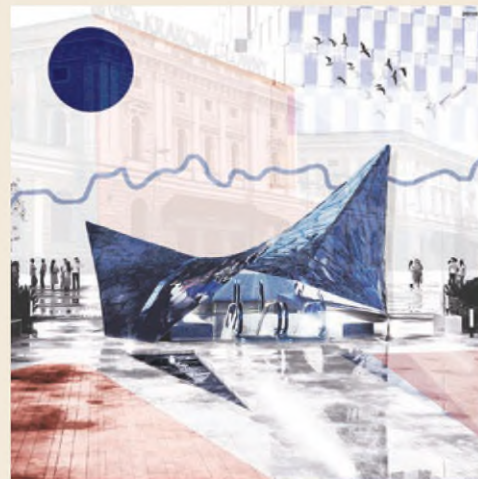
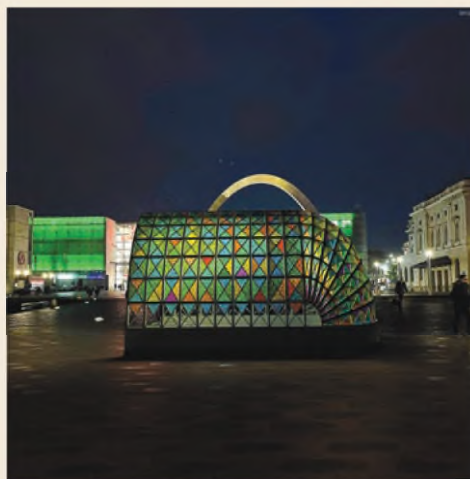

Laureatki stypendium „Santander” ze Szkoły Doktorskiej PK (od lewej): Magdalena Bańkosz, Karina Niziołek i Dagmara Słota
Fot.: Jan Zych

Projekty były śmiałe, nieszablonowe, pełne świeżych idei. Pokazują, jak duży potencjał twórczy drzemie w młodym pokoleniu projektantów — mówił prof. Andrzej Szarata. — Choć koncepcje mają charakter ideowy, już dziś mogą inspirować do dalszych działań i być ważnym głosem w miejskiej debacie o przestrzeni publicznej. To dla nas duża satysfakcja, że Politechnika Krakowska jest miejscem, w którym rodzą się idee służące całej wspólnocie miejskiej.

Najlepsze okazały się trzy projekty: praca Anny Bryksy (opiekun: dr inż. arch. Anna Mielnik); praca Jana Meresa (opiekun: dr inż. arch. Maciej Skaza) oraz praca Katarzyny Półchłopek (opiekun: prof. Maria Jolanta Żychowska). Dodatkowo przyznano dwie nagrody specjalne: Nagrodę Rektora Politechniki Krakowskiej otrzymali Marta Szleper i Patryk Tataara (opiekun: dr inż. arch. Filip Suchoń), natomiast Nagrodę Prezydenta Miasta Krakowa otrzymał zespół w składzie: Małgorzata Łyko, Weronika Florek, Małgorzata Węgrzyn i Jakub Targosz (opiekun: dr inż. arch. Hanna Hrehorowicz-Gaber).

Prof. Magdalena Kozień-Woźniak podkreśla właściwe zrozumienie idei konkursu przez uczestników: — *Artystyczne wizje*

Nagrody główne otrzymały projekty (u góry, od lewej): Anny Bryksy; Jana Meresa i Katarzyny Póchtłopek; nagrody specjalne — Marty Szleper i Patryka Tatary (Nagroda Rektora) oraz Małgorzaty Łyko, Weroniki Florek, Małgorzaty Węgrzyn i Jakuba Targosza (Nagroda Prezydenta Krakowa)

Wystawa nagrodzonych prac w konkursie na wizję wejścia do krakowskiego metra wzbudziła ogromne zainteresowanie
Fot.: Jan Zych

przyszłych architektów miały być pretekstem do dyskusji na temat współczesnych wyzwań przestrzennych i komunikacyjnych Krakowa. Miały pokazać, że projekt metra w Krakowie to nie tylko odpowiedź na potrzeby komunikacyjne i przedsięwzięcie technologiczne. To też interwencja w przestrzeń miejską, która powinna harmonizować innowacyjne rozwiązania z charakterem i tradycją miasta. Pomysły naszych studentów doskonale wpisują się w te intencje konkursu. Wyjście z me-

tra przed Dworcem Głównym w Krakowie nie tylko wskazuje lokalizację stacji podziemnej. Wyjście z metra na placu w centrum Krakowa może być wieżą widokową, muzeum, a nawet witrażem, czyniąc metro elementem kształtującym przestrzeń publiczną miasta.

— Dla studentów konkurs to wyjątkowa okazja, by ich głos został naprawdę usłyszany i doceniony. A dla miasta — szansa na zobaczenie przyszłości oczami tych, którzy już niedługo będą ją współtworzyć zawodowo. Cieszymy się, że możemy być częścią tego procesu — mówiła Monika Firlej, dyrektor FutureLab Politechniki Krakowskiej. — Zespoły studenckie miały okazję również na rozwój interdyscyplinarny dzięki wykładom eksperckim, które odbywały się w ramach konkursu, mogły poszerzyć horyzont poza wiedzę architektoniczną. Prace, które powstały, to nie tylko estetyczne propozycje, to również głos pokolenia, które marzy o Krakowie funkcjonalnym, zielonym i otwartym — dodała.

Poza nagrodami przyznanymi przez jury konkursu dodatkowe wyróżnienie mogli przyznać także mieszkańcy Krakowa. Na oficjalnym profilu miasta na Facebooku głosowali na jedną spośród 23 nominowanych studenckich prac — wygrała wizja Jana Meresa. Z wybranymi pracami można się będzie zapoznać, spacerując krakowskimi Plantami. Wystawa będzie do obejrzenia przy tunelu pieszym w kierunku placu Jana Nowaka-Jeziorańskiego i dworca Kraków Główny. Więcej informacji na temat laureatów konkursów i ich prac na stronie: pk.edu.pl

W Krakowie działamy razem

Rodzinny piknik jubileuszowy PK i UEK

Atmosfera pikniku była naprawdę rodzinna — bawić mógł się każdy niezależnie od wieku

Fot.: Jan Zych

Sportowa rywalizacja, wspólna zabawa, naukowe ciekawostki i świętowanie dwóch znaczących jubileuszy — tak wyglądał jubileuszowy piknik Politechniki Krakowskiej i Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Wydarzenie, zorganizowane 14 czerwca na terenie WKS „Wawel”, stało się symbolem akademickiej współpracy, integracji środowiska i otwartości uczelni na mieszkańców miasta.

Rektor Politechniki Krakowskiej prof. Andrzej Szarata, otwierając wydarzenie mówił: — *Łącznie nasze jubileusze to zamek 180 lat. Dzisiejsze wydarzenie jest pierwszą tego typu wspólną inicjatywą Politechniki Krakowskiej i Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Zależało nam, aby stworzyć przestrzeń, w której miło można spędzić czas w gronie rodzinnym i wśród przyjaciół, miejsce integracji społeczności naszych uczelni.*

Udało się znakomicie. Jeden z najdłuższych dni w roku był wypełniony jednoczącą członków społeczności akademickiej dobrą zabawą, która trwała aż do późnego wieczora. Nie była to jednak impreza zamknięta — uczestniczyć w niej mógł każdy, przez co frekwencja była spora. Na piknik przyciągały liczne atrakcje, jedną z nich była różnorodna muzyka. Popularne szlagiery zagrała na scenie niezawodna Krakowska Orkiestra Staromiejska pod batutą Wiesława Olejniczaka. Odbyły się koncert zespołu Revival, a także zabawa taneczna z DJ. Niektórzy z tańczących imponowali wytrzymałością, pływając do póź-

nego wieczora. Aby nie opaść z sił, w każdym momencie można było skorzystać ze strefy wypoczynku oraz bogatej oferty strefy gastronomicznej.

Wszyscy czekali na godzinę 16.00, na którą zaplanowano mecz towarzyski pomiędzy reprezentacjami PK i UEK na pełnowymiarowym boisku stadionu WKS „Wawel”. Przed meczem skorzystaliśmy z okazji i zadaliśmy obydwu rektorom kilka pytań. Na pytanie, kto wygra, obydwaj rektorzy, a przy tym kapitanowie drużyn, odpowiedzieli jednocześnie i bez wahania wymienili nazwy swoich uczelni. Zapytaliśmy rektora Politechniki Krakowskiej prof. Andrzeja Szaratę o przygotowanie do meczu. — *Były to wymagające treningi, zespół spotykał się na nich wiele razy. Mamy świetnego trenera — Andrzeja Bahra, który ma*

Wykład i doświadczenia chemiczne doktora WOW

Fot.: Michał Pierewicz

Rektor PK Andrzej Szarata i Rektor UEK Bernard Ziębicki
Fot.: Joanna Skowrońska

Obie drużyny zdobyły pamiątkowe puchary, a zawodnicy nagrody
Fot.: Jan Zych

W dobry nastrój wprowadzała Krakowska Orkiestra Staromiejska pod dyktando Wiesława Olejniczaka
Fot.: Jan Zych

Różnorodne i ciekawe stoiska Strefy Nauki cieszyły się ogromnym zainteresowaniem
Fot.: Michał Pierewicz

doświadczenie w trenowaniu Wisły Kraków i jest wybitnym specjalistą w kwestii przygotowania fizycznego.

W trakcie meczu emocje były ogromne. Kibice obu zespołów nie żałowali sił w żywiołowym dopingowaniu,

więc walka była zacięta, ale *fair play*. Trzeba przyznać, że więcej powodów do świętowania mieli kibice UEK, bo ich zawodnicy częściej wypracowywali okazje do strzelenia bramek, a skutecznie wykorzystali aż 4. Drużyna politechniczna tylko raz umieściła piłkę w bramce UEK, niestety, ze spalonego. W rezultacie wynik meczu to 4:0 dla UEK, ale pozytywne emocje nikogo nie opuściły. Po meczu rektorzy wręczyli nagrody zawodnikom przeciwnej drużyny, zaś kapitanowie otrzymali pamiątkowe puchary od prorektorów ds. nauki.

Na pytanie o to, czy są możliwe kolejne spotkania drużyn PK i UEK na boisku, rektor PK prof. Andrzej Szarata potwierdził: — *Myślę, że tak. Piknik spotkał się z pozytywnym odzewem, jest bardzo wielu uczestników, a wszyscy dobrze się bawią. Mam wielką nadzieję, że pracownicy Politechniki Krakowskiej i Uniwersytetu Ekonomicznego są bardzo zadowoleni — będzie to dla nas sygnał, żeby powtórzyć to w przyszłym roku.*

Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie dr hab. Bernard Ziębicki, prof. UEK dodał: — *Była to inicjatywa pana rektora Szaraty. Na początku roku akademickiego, kiedy przedstawił mi tę propozycję — od razu się ucieszyłem. Od tego czasu przygotowaliśmy się do tego wydarzenia. Wszystko zostało świetnie zorganizowane, nasze zespoły się porozumiały, mimo że mają różną dynamikę działania. Liczy się efekt końcowy i ten efekt jest wspaniały.*

Podczas pikniku udało się też połączyć przyjemne z pożytecznym, czyli przy okazji zabawy zachęcać do poznania i rozwijania nauki. Stoiska Strefy Nauki, przygotowane przez pracowników i studentów Politechniki Krakowskiej z Wydziału Architektury, Wydziału Inżynierii Lądowej, Wydziału Informatyki i Telekomunikacji, Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej, Wydziału Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej, Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki i nowej politechnicznej spółki *spin-off* New Prompt przyciągały uwagę efektownymi eksperymentami i prezentacjami, a każdy mógł wziąć udział w różnorodnych warsztatach i aktywnościach. Dostępne były demonstracje chemiczne, pokazy wirtualnej rzeczywistości, druku 3D. Można było spróbować swych sił na plenerach rysunkowych, zajęciach projektowania budynków oraz skorzystać z symulatora lotniczego. Na stanowisku Centrum Sportu i Rekreacji PK chętni mogli poćwiczyć, a przy tym się bawić; mogli też przeprowadzić analizę składu ciała.

Ważnym uczestnikiem wydarzenia byli najmłodsi. Specjalnie dla nich przygotowano strefę, w której dostępne były dmuchańce, pokazy baniek mydlanych, animacje i warsztaty. Nieco starsi mogli uczestniczyć w naukowych zajęciach — sporą widownię zgromadziła edukacja chemiczna doktora WOW. Oko miłośników klasycznej motoryzacji, niezależnie od wieku, przyciągała wystawa fiatów 126p z kolekcji Fundacji Ewy i Sobiesława Zasady „Szerokie Drogi” oraz czerwony autobus Ikarus 620 ze zbiorów MPK.

Wydarzenie zostało zorganizowane wspólnie przez Dział Promocji Politechniki Krakowskiej oraz Centrum Marki i Komunikacji Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, we współpracy z wydziałami i jednostkami uczelni oraz partnerami.

• |R|

Centrum Zaawansowanych Rozwiązań

Politechnika Krakowska wspiera kompleksową współpracę nauka — biznes

Centrum Zaawansowanych Rozwiązań powstanie na Politechnice Krakowskiej. Warta 45 mln złotych inwestycja w aparaturę badawczą uczelni będzie służyć współpracy nauki z biznesem. Dzięki niej przedsiębiorcy i firmy będą mogli uzyskać od uczelni kompleksową pomoc w procesie tworzenia i wprowadzania na rynek innowacyjnych produktów i usług. Politechniczny projekt zostanie zrealizowany dzięki 30 mln złotych dofinansowania z programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021–2027.

Projekt Centrum Zaawansowanych Rozwiązań Politechniki Krakowskiej (w skrócie CeZaR) został wysoko oceniony ze względu na strategiczne znaczenie dla regionu Małopolski. Unikatowość projektu polega na kompleksowym podejściu do rozwiązywania problemów przedsiębiorców, firm i instytucji badawczych. Wsparcie Centrum Zaawansowanych Rozwiązań dla biznesu będzie dostępne na każdym etapie cyklu życia produktu: od jego koncepcji, projektowania, prototypów i testowania, wdrażania, produkcji, poprzez eksploatację, aż do recyklingu lub regeneracji. Tak wszechstronna współpraca na każdym etapie będzie możliwa dzięki wyposażeniu infrastruktury badawczej centrum w światowej klasy sprzęt do badań, testów i pomiarów szerokiej gamy obiektów, systemów technicznych, procesów, technologii, substancji czy kształtowania się ich właściwości na każdym etapie życia produktu.

— *Przedsiębiorca będzie mógł przyjść do nas z problemem, który chce rozwiązać w swoim biznesie, albo z potrzebą rynkową, którą dostrzeże i będzie chciał zamienić w produkt czy usługę swojej firmy. A my, na Politechnice Krakowskiej, będziemy w stanie zaproponować mu kompleksowe wsparcie w formule „od koncepcji do realizacji”, a więc pomoc w realizacji planów rozwoju biznesu — zaczynając od pomysłu na nowy lub udoskonalony produkt, usługę czy technologię — nasi naukowcy zaproponują je przedsiębiorcy przez opracowanie rozwiązania — stworzenie prototypu, a potem produktu o odpowiednio wysokim poziomie technologicznym, monitorowanie jego eksploatacji aż po pomysły na recykling po zużyciu* — wyjaśnia dr hab. inż. Magdalena Niemczewska-Wójcik, prorektor Politechniki ds. nauki, koordynatorka projektu CeZaR. Małopolska nie ma jeszcze takiej placówki, dysponującej aż tak kompleksowym wsparciem współpracy nauka — biznes. Lukę tę wypełni Centrum Zaawansowanych Rozwiązań Politechniki Krakowskiej. Będzie ono mogło zaoferować przedsiębiorcom z branż kluczowych dla polskiej gospodarki wsparcie w formule *one-stop-shop*, czyli wszystko w jednym miejscu.

— *Dzięki nowoczesnej infrastrukturze i specjalistycznym kompetencjom gospodarczym naszej kadry naukowców oferujemy przedsiębiorcom wsparcie w ramach szerokiego spektrum tematów — od architektury i urbanistyki, przez automatykę, elektronikę i elektrotechnikę, inżynierię chemiczną,*

inżynierię lądową i transport, inżynierię materiałową i mechaniczną, inżynierię środowiska, energetykę po informatykę techniczną — mówi rektor PK prof. Andrzej Szarata. — *W kompleksowe podejście do rozwiązania problemu przedsiębiorcy zaangażowani będą nasi eksperci z interdyscyplinarnych zespołów badawczych.*

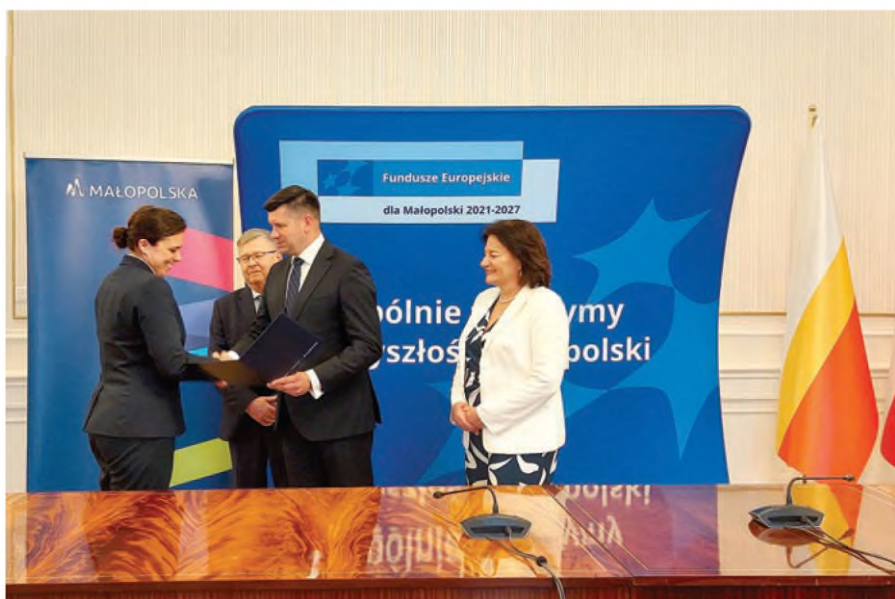
Zakres prac naukowo-badawczych obejmuje osiem obszarów. Są wśród nich m.in. zrównoważony rozwój, transformacja energetyczna oraz zaawansowane technologie inżynierskie. CeZaR będzie rozwijać nowoczesne metody monitoringu, analizy wpływu na środowisko i obiektywne doboru terenów zielonych i systemów retencji wodnej, co ma wspierać zrównoważone planowanie urbanistyczne i zielono-niebieskiej infrastruktury.

Badacze z Politechniki Krakowskiej będą mogli również przeprowadzać szybką inwentaryzację istniejącej zabudowy, wykorzystując nowoczesne technologie informatyczne (VR, druk 3D i BIM). Dzięki temu opracowane zostaną modele transformacji przestrzeni miejskich i obiektów architektonicznych w kierunku neutralności klimatycznej oraz optymalnych rozwiązań konstrukcyjnych. Istniejąca infrastruktura także będzie mogła być poddawana w CeZaR-ze procesowi modernizacji.

Specjaliści centrum, z wykorzystaniem technologii BIM będą optymalizować istniejącą infrastrukturę poprzez szczegółowe analizy energetyczne, konstrukcyjne i środowiskowe istniejących budynków — zarówno współczesnych, jak i zabytkowych. Pozwoli to nie tylko na poznanie ich efektywności energetycznej i śladu węglowego, ale także ułatwi przeprowadzenie audytów krajobrazowych i tworzenie strategii rewitalizacji.

Prace badawcze centrum mają wspierać rozwój nowoczesnych systemów energetycznych, w tym magazynowania

Prorektor PK ds. nauki
Magdalena
Niemczewska-Wójcik
odbiera promesę z rąk
marszałka województwa
małopolskiego
Łukasza Smółki;
z tyłu: wicemarszałek
Witold Kozłowski oraz
Jadwiga Wójtowicz,
wiceprzewodnicząca
Sejmiku Województwa
Małopolskiego
Fot.: Małgorzata
Syrda-Słiwa

energii m.in. za pomocą gruntowych systemów akumulacji oraz integracji energii pochodzącej z OZE. Testowane będą elastyczne systemy zasilania, algorytmy sterowania oraz rozwiązania hybrydowe, łączące generowanie i magazynowanie energii. W planach jest opracowanie metody procesu konwersji wodoru i dwutlenku węgla do chemicznych nośników energii.

CeZaR zajmie się także badaniem wpływu nowych obiektów na środowisko. Przykładem są interdyscyplinarne badania dotyczące elektrowni wiatrowych — mają się przyczynić do zmniejszenia skutków hałasu, ewentualnych awarii i ingerencji w krajobraz.

Gospodarka obiegu zamkniętego to ważny element działalności centrum. Będą w nim rozwijane technologie odzyskiwania wartościowych substancji z odpadów czy recyklingu, łącznie z trudnymi do przetworzenia kompozytami. Technologie te posłużą wdrożeniu efektywnych, środowiskowo zoptymalizowanych modeli GOZ.

Łączy się z tym optymalizacja technologii produkcyjnych i regeneracyjnych, integrująca badania w obszarze inżynierii materiałowej i mechanicznej. Celem jest opracowanie metod projektowania i wytwarzania, by najlepiej wykorzystać posiadane zasoby materiałowe, produkcyjne oraz transportowe, wydłużyć cykl życia produktu i zminimalizować ślad środowiskowy oraz umożliwić ponowne wykorzystanie komponentów.

Dzięki nowemu centrum badawczemu Politechniki Krakowskiej Małopolska stanie się liderem w tworzeniu

innowacyjnych rozwiązań zrównoważonego rozwoju miast, efektywności energetycznej, nowoczesnej produkcji i gospodarki obiegu zamkniętego, przyczyniając się do transformacji środowiskowej i technologicznej w skali krajowej i międzynarodowej.

— *Na stworzenie centrum usług badawczych nowej generacji otrzymaliśmy prawie 30 mln złotych unijnego dofinansowania. Nasz sukces w pozyskiwaniu tak znacznych środków na projekt CeZaR to zasługa zespołowej pracy* — mówi dr hab. inż. Magdalena Niemczewska-Wójcik, prof. PK, pomysłodawczyni i koordynatorka przedsięwzięcia. — *Wsparcie merytoryczne w przygotowywaniu wniosku zapewnił dr hab. inż. Adam Gąska, prof. PK, wsparcie organizacyjne ówcześni dziekani prof. Jerzy Śladek i prof. Andrzej Szarata. W opracowanie wniosku zaangażowani byli koordynatorzy, reprezentujący wszystkie wydziały uczelni.*

Zarząd Województwa Małopolskiego podjął decyzję o dofinansowaniu łącznie 14 projektów z zakresu budowy, rozbudowy, przebudowy lub doposażenia obiektów infrastruktury publicznych organizacji badawczych. Projekt CeZaR Politechniki Krakowskiej znalazł się na liście rankingowej wśród trzech najlepiej ocenionych przedsięwzięć, wspólnie z projektami Instytutu Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego. Na liście są też inwestycje Instytutu Fizyki Jądrowej PAN, Uniwersytetu Rolniczego, Instytutu Botaniki PAN. Zostanie na nie przeznaczone ponad 213 mln złotych.

• |MAS|

OPRACOWAŁA:
RENATA DUDEK

Kronika: maj — czerwiec 2025 r.

29 IV — 4 V Udział Akademickiego Chóru PK „Cantata” w Międzynarodowym Festiwalu i Konkursie Chóralnym „Gaudete Barcelona”, odbywającym się w Lloret de Mar i w Barcelonie, w Hiszpanii.

1–3 V 63. Rajd PK w Niedzicy.

6–11 V Juwenalia Krakowskie — Strefa „Polibuda”.

7 V Językowa gra miejska „It’s been 80 years...”, zorganizowana przez Studium Języków Obcych PK w ramach obchodów jubileuszu 80-lecia.

Drugi z cyklu wspólnych wykładów otwartych, organizowanych przez PK i Krakowskie Stowarzyszenie Edukacji „Ekonomed”. Wykład pt. „Metro w Krakowie — gdzie jesteśmy?” wygłosił w Pawilonie Konferencyjno-Wystawowym „Kotłownia” prof. Andrzej Szarata, rektor PK, przewodniczący Rady Naukowo-Technicznej ds. Budowy Metra w Krakowie.

8 V Dzień Wynalazków pod hasłem „80 wynalazków na 80-lecie Politechniki Krakowskiej”.

Trzecie urodziny Centrum Wsparcia Społeczności Akademickiej PK.

8–9 V I Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Techniczna „Woda, zieleni, miasto” na temat infrastruktury niebiesko-zielonej w miejskiej praktyce rozwojowej, zorganizowana przez PK w ramach obchodów 80-lecia, przy współudziale Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”, Wodociągów Miasta Krakowa oraz Zarządu Zieleni Miejskiej.

8–15 V Tydzień Biblioteki PK pod hasłem „Biblioteka. Lubie tu być” w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek.

9–27 V Wystawa „Jedno muzeum — dwa skarby UNESCO”, zorganizowana przez Fundację Sztuki Osób Niepełnosprawnych w Galerii PK „Gil”.

13 V Dzień Chemika na PK.

14 V Święto Szkoły w wyjątkowej jubileuszowej oprawie — podczas uroczystości odbyło się przekazanie przez państwa Małgorzatę i Jacka Magierów

nieznanego dotąd publicznie, cennego rękopisu Tadeusza Kościuszki z 1792 r.; ogłoszono oficjalnie zwycięzcę konkursu na pierwszy politechniczny mural oraz wysłuchano skomponowanej specjalnie na jubileusz fanfary.

- 16 V** Międzynarodowe Sympozjum „Zrównoważona mobilność w przestrzeni zurbanizowanej: integracja inżynierskiej, środowiskowej i socjalnej odpowiedzialności”, zorganizowane w ramach jubileuszu PK przez Katedrę Systemów Transportowych Wydziału Inżynierii Łądowej PK oraz międzynarodową organizację WOMENVAI.

Pierwsza oficjalna prezentacja niepokazywanego dotąd publicznie rękopisu Tadeusza Kościuszki z 1792 r. w Muzeum Politechniki Krakowskiej, podczas Nocy Muzeów.

- 20 V** Spotkanie władz uczelni ze 115 laureatami nagrody „Student Lider Pierwszego Roku”.

Piknik Architektoniczny 2025 dla studentów, architektów, wykonawców i wszystkich zainteresowanych budownictwem, zorganizowany przez Katedrę Projektowania Architektoniczno-Budowlanego na Wydziale Architektury PK przy ulicy Podchorążych 1.

- 22 V** Dzień Łądownca na PK.

- 22–24 V** Posiedzenie Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych na Politechnice Śląskiej.

„Kraków — Knoxville Exchange Alumni Reunion 2025” — pierwszy oficjalny zjazd uczestników wymiany pomiędzy Wydziałem Architektury PK a College of Architecture and Design Uniwersytetu Tennessee, w Stanach Zjednoczonych, zorganizowany wspólnie przez obie uczelnie w Krakowie dla uczczenia 30-lecia udanej współpracy dydaktycznej.

- 23 V** Finał Konkursu „Tadeusz Kościuszko — Inżynier i Żołnierz” w Pawilonie Konferencyjno-Wystawowym PK „Kotłownia”.

- 26 V** Kolejne wspólne otwarte wydarzenie Krakowskiego Stowarzyszenia Edukacji „Ekonomed” i PK w Pawilonie Konferencyjno-Wystawowym „Kotłownia” — debata słynnych polskich ekonomistów prof. Jerzego Hausnera i prof. Dariusza Rosatiego pt. „Jak zapewnić Polsce wzrost gospodarczy”.

- 28 V** Uroczystość nadania tytułu *doctora honoris causa* Politechniki Poznańskiej prof. dr. hab. inż. Jerzemu Andrzejowi Śladkowi.

Akcja „O Włos od Pomocy” — zbiórka włosów na peruki dla dzieci po chemioterapii oraz tych,

które straciły włosy w wyniku chorób lub operacji, zorganizowana przez Samorząd Studencki PK w Galerii PK „Gil”.

Wernisaż wystawy Związku Polskich Artystów Plastyków zatytułowanej „Ludzie ZPAP & PK” w Galerii PK „Kotłownia”.

- 28–29 V** Dni Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki PK.

- 29 V** II Seminarium „Technologie AI na rynku transportowym” w Pawilonie Konferencyjno-Wystawowym PK „Kotłownia”, współorganizowane przez PK, Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji RP Oddział w Krakowie i Małopolską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa w Krakowie.

- 30 V** Uroczysta promocja doktorów i doktorów habilitowanych.

XIII Międzynarodowa Konferencja „Arch-Eco 2025 — Klimat w architekturze”, zorganizowana w trybie *on-line* przez Katedrę Kształtowania Środowiska Mieszkaniowego Wydziału Architektury PK wraz z Kołem Naukowym Projektowania Zrównoważonego.

Spotkanie pracowników i studentów Wydziału Architektury „Archigala 2025” w hotelu „Swing”.

- 31 V — 1 VI** III Kościuszkon, czyli 24-godzinny hackathon PK zorganizowany przez Rady Samorządu Studenckiego Wydziału Informatyki i Telekomunikacji oraz Wydziału Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej, a także Fundację PK w Studenckim Klubie „Kwadrat”.

- 2 VI** Podpisanie porozumienia o strategicznej współpracy badawczo-dydaktycznej pomiędzy PK i Głównym Urzędem Miar. Umowa, będąca rozszerzeniem dotychczasowej kooperacji, została podpisana w Świętokrzyskim Kampusie Laboratoryjnym GUM w Kielcach.

„Urodziny Politechniki” — otwarcie wystawy prac dzieci pracowników PK, zorganizowanej z okazji Dnia Dziecka w Galerii PK „Gil”.

- 2–3 VI** Posiedzenie Prezydium oraz Zgromadzenia Plenarnego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich oraz Europejskie Targi Nauki w Poznaniu, zorganizowane przez Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu oraz Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

- 2–4 VI** IV edycja Festiwalu Mechanika — trzy dni integracji, rywalizacji i dobrej zabawy na kampusie Wydziału Mechanicznego PK.

- 3–5 VI** IV edycja konferencji „Małopolskie Warsztaty Inżyniera” — „Inżynier — zawód zaufania publicznego”, wspólne przedsięwzięcie Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, Wydziału Infrastruktury Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego oraz Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów, zorganizowane w Andrychowie.
- 4 VI** Recital Macieja Bartczaka i Stanisława Bromboszcza w Muzeum PK, zorganizowany w ramach jubileuszu 80-lecia PK, a także 15-lecia cyklu „Wirtuozi w Politechnice”.
- 4–6 VI** III Konferencja Naukowo-Techniczna „Zarządzanie Bezpieczeństwem Pracy w Budownictwie” w Muszynie, zorganizowana przez Katedrę Zarządzania w Budownictwie Wydziału Inżynierii Lądowej PK we współpracy z Wydziałem Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej, Wydziałem Budownictwa Lądowego i Wodnego Politechniki Wrocławskiej oraz Okręgową Inspekcją Pracy w Krakowie.
- 5 VI** Uczelniana Sesja Kół Naukowych i Naukowa Sesja Mistrzów.
- Wykład dr hab. med. Diany Hodorowicz-Zaniewskiej, wybitnej specjalistki chirurgii onkologicznej, liderki zespołu Breast Unit w Uniwersyteckim Centrum Leczenia Chorób Piersi, zatytułowany „Współczesne możliwości chirurgicznego leczenia raka piersi”, zorganizowany w pawilonie Konferencyjno-Wystawowym „Kotłownia” przez Krakowskie Stowarzyszenie Edukacji „Ekonomed” i PK w ramach cyklu otwartych spotkań.
- 6 VI** Spotkanie studentów i pracowników Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej „WIITCHLANTYDA” w hotelu „Kazimierz”.
- 9–11 VI** III Międzynarodowa Konferencja „STEAM & AI in Education” wraz z XIV Seminarium „Science – Society – Didactics”, zorganizowane w formie hybrydowej w Małopolskim Centrum Nauki „Cogiteon” i Pawilonie Konferencyjno-Wystawowym PK „Kotłownia”.
- VI Światowy Zjazd Inżynierów Polskich oraz XXVIII Kongres Techników Polskich na Politechnice Poznańskiej.
- 10 VI** Dzień Elektryka i Informatyka na PK.
- 11 VI** Uroczyste posiedzenie Rady Naukowej i Kolegium Wydziału Inżynierii Lądowej w Międzywydziałowym Centrum Edukacyjno-Badawczym „Działownia” z okazji obchodów 80-lecia WIL.
- Zakończenie roku akademickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku PK w Pawilonie Konferencyjno-Wystawowym „Kotłownia”.
- 13–15 VI** „Kraków Concrete Canoe Challenge” — pierwsze międzynarodowe zawody łodzi betonowych, zorganizowane w ramach jubileuszu PK przez Katedrę Inżynierii Materiałów Budowlanych i Koło Naukowe Inżynierii Materiałów Budowlanych „Footprint” w Ośrodku Sportu i Rekreacji „Kolna”.
- 14 VI** Jubileuszowy piknik rodzinny, organizowany wspólnie z Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie z okazji 80-lecia PK i 100-lecia UEK na Stadionie WKS „Wawel”.
- 17 VI** Wykład dr. hab. med. Pawła Basty, zastępcy kierownika Oddziału Klinicznego Ginekologii i Onkologii Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie pt. „Zdrowie kobiety po menopauzie — jak starzeć się z radością”, zorganizowany w pawilonie konferencyjno-wystawowym „Kotłownia” przez Krakowskie Stowarzyszenie Edukacji „Ekonomed” i PK w ramach cyklu otwartych spotkań.
- „Zasiej z nami łąkę kwietną na Kampusie Czyżyny” — akcja zorganizowana przez Wydział Mechaniczny i Koło Naukowe Architektury Krajobrazu „Landscapes”.
- 17–20 VI** Udział rektora PK prof. Andrzeja Szaraty w XXIII Amerykańsko-Polskim Sympozjum Naukowo-Technicznym na Uniwersytecie Stanforda, zorganizowanym przez Amerykańsko-Polską Radę Handlową Doliny Krzemowej.
- 18 VI** „Gala Sportu 2025” na zakończenie sportowego roku AZS PK w Klubie Studenckim „Kwadrat”.
- 24 VI** Wykład prof. Jarosława Flisa z UJ pt. „Sytuacja polityczna w Polsce po wyborach prezydenckich”, zorganizowany w pawilonie konferencyjno-wystawowym „Kotłownia” przez Krakowskie Stowarzyszenie Edukacji „Ekonomed” i PK w ramach cyklu otwartych spotkań.
- 24–28 VI** Delegacja PK, z rektorem prof. Andrzejem Szaratą wzięła udział w uroczystości wręczenia dyplomów absolwentom drugiego rocznika Międzynarodowej Szkoły Inżynierskiej przy Tianjin Chengjian University, w Chinach.
- 25 VI** Otwarcie poplenerowej wystawy prac studentów I roku „Młodym okiem” w Galerii PK „Gil”. Prace zostały wykonane w ramach przedmiotu rysunek, malarstwo, model i rzeźba, prowadzonego w Katedrze Rysunku, Malarstwa i Rzeźby Wydziału Architektury PK.
- 26–27 VI** Zjazd Dziekanów Wydziałów Chemicznych na Wydziale Inżynierii i Technologii Chemicznej PK.

Pracownicy: profesor tytułarny Przemysław Jodłowski

Jest pracownikiem Katedry Chemii i Technologii Organicznej na Wydziale Inżynierii i Technologii Chemicznej Politechniki Krakowskiej.

Urodził się w 1985 r. w Giżycku, gdzie ukończył I Liceum Ogólnokształcące im. Wojciecha Kętrzyńskiego. W latach 2004–2009 studiował technologię chemiczną na Wydziale Energetyki i Paliw Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Po uzyskaniu tytułu magistra (pracę dotyczącą syntezy i charakterystyki katalizatorów heterogenicznych do procesów deNO_x wykonał pod opieką dr hab. Danuty Olszewskiej, prof. AGH) kontynuował kształcenie w latach 2009–2013 w ramach międzynarodowych studiów doktoranckich na Wydziale Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego. W tym czasie zdobywał doświadczenie naukowe za granicą, odbywając staże na Uniwersytecie w Bath, w Anglii (Wydział Inżynierii Chemicznej), na Uniwersytecie w Caen, we Francji (Laboratorium Badań Spektroskopowych) oraz na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W 2013 r. obronił z wyróżnieniem na UJ rozprawę doktorską pt. „Katalityczne wypełnienie strukturalne o zintensyfikowanym transporcie masy do kontroli emisji z silników zasilanych biogazem”. Promotorami jego doktoratu byli: prof. dr hab. Joanna Łojewska i prof. dr hab. inż. Andrzej Kołodziej, prof. PAN. Stopień doktora habilitowanego nauk inżynierijno-technicznych w dyscyplinie technologia chemiczna uzyskał w 2018 r. decyzją Rady Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej Politechniki Krakowskiej na podstawie cyklu publikacji pt. „Projektowanie konwertera katalitycznego do usuwania zanieczyszczeń z silników zasilanych biogazem: od centrum aktywnego do wypełnienia strukturalnego reaktora”. Tytuł profesora w dyscyplinie inżynieria chemiczna nadał mu prezydent RP postanowieniem z dnia 24 marca 2025 r.

Z Politechniką Krakowską jest związany od 2013 r. Pracował w Instytucie Chemii i Technologii Organicznej (obecnie Katedra) jako adiunkt, następnie profesor uczelni. Obecnie jest zatrudniony na stanowisku profesora. Na Wydziale Inżynierii i Technologii Chemicznej PK od 2025 r. pełni funkcję prodziekana ds. organizacyjnych.

Jego zainteresowania naukowe koncentrują się wokół katalizy heterogenicznej, spektroskopii i mikroskopii, procesów adsorpcji oraz matematycznego modelowania procesów katalitycznych. W pracy badawczej skupia się m.in. na projektowaniu nowoczesnych porowatych materiałów funkcjonalnych do zastosowań medycznych. Prezentuje kompleksowe podejście — od syntezy materiałów, poprzez ich charakterystykę za pomocą technik spektroskopowych i mikroskopowych, aż po ich zastosowanie.

W dorobku ma — jako autor i współautor — ponad 80 publikacji naukowych z tzw. listy A Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Swoje prace ogłaszał m.in. w renomowanych czasopismach naukowych, jak: „Journal of Catalysis”, „Chemical Engineering Journal”, „ACS Applied Materials and Interfaces”, „Catalysis Today” czy „Journal of Raman Spectroscopy”. Jako ekspert Komisji Europejskiej wspiera ją w opracowywaniu polityki badawczo-rozwojowej

i proinnowacyjnej UE oraz w realizacji programów UE. Pełni również funkcję eksperta Narodowego Centrum Nauki oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Brał udział w realizacji 20 projektów badawczych, kierował 7 z nich. Projekt prowadzony podczas pandemii COVID-19 dotyczył wykorzystania sieci metaloorganicznych (MOF) jako nośników leków, m.in. chlorochiny i akrylawiny. Uzyskane kompozyty wykazywały niską cytotoksyczność oraz wysoką aktywność przeciwwirusową, co czyniło je potencjalnie przydatnymi w zastosowaniach klinicznych. Wraz z zespołem prowadził także badania nad możliwością wykorzystania MOF do budowy sztucznej nerki, a uzyskane materiały charakteryzowały się wysoką zdolnością sorpcyjną i bezpieczeństwem biologicznym.

W międzynarodowym zespole badaczy uczestniczył w unikatowych pracach nad wykorzystaniem ultradźwięków w syntezie nowych porowatych struktur. W rezultacie otrzymano nową, wcześniej nieopisaną w literaturze sieć metaloorganiczną — była to pierwsza tego typu struktura uzyskana na Politechnice Krakowskiej i jedna z nielicznych, które powstały w Polsce. Szczegółowe badania prowadzone były w szwajcarskim centrum promieniowania synchrotronowego (SLS-PSI) w Villigen.

Obecnie kieruje projektem badawczym, finansowanym przez Narodowe Centrum Nauki i zatytułowanym „Nowoczesne materiały oparte o sieci metaloorganiczne do usuwania substancji psychoaktywnych — synteza, charakterystyka chemiczna, toksyczność i efektywność w badaniach *in vitro* i *in vivo*”. W ramach projektu zaproponowana została innowacyjna metoda eliminacji narkotyków z organizmu za pomocą MOF jako adsorbenta. Jak dotąd jest to jedyna taka metoda na świecie oparta na wykorzystaniu zaawansowanych materiałów nieorganicznych. Badania są prowadzone we współpracy z Uniwersytetem Medycznym w Lublinie i oparte na modelach biologicznych *in vivo*.

Współpracuje z ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą, m.in.: z Uniwersytetem Jagiellońskim, Akademią Górniczo-Hutniczą, Instytutem Inżynierii Chemicznej PAN w Gliwicach, Uniwersytetem Medycznym w Lublinie oraz Uniwersytetem w Grenadzie. Wykonywał również prace na zlecenie zakładów przemysłowych takich jak Synthos SA.

Dla studentów prowadzi zajęcia w języku polskim i angielskim, m.in. z przedmiotów: spektroskopowe metody badania katalizatorów, podstawy technologii chemicznej, terminologia anglojęzyczna, surowce i procesy organiczne. Opiekuje się Studenckim Kołem Naukowym „Katalizatory Nowej Generacji”, wspierając rozwój młodych naukowców. Wypromował 10 magistrów inżynierów i 8 inżynierów. Był promotorem jednej rozprawy doktorskiej, uczestniczył w 4 przewodach habilitacyjnych i recenzował 7 prac doktorskich.

Za osiągnięcia naukowe był wielokrotnie wyróżniany: otrzymał stypendium ministra nauki i szkolnictwa wyższego oraz nagrody Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (START) oraz rektorów Politechniki Krakowskiej i Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Pracownicy: doktor habilitowany Adam Ciszewicz

Jest pracownikiem Wydziału Mechanicznego Politechniki Krakowskiej, zatrudnionym w Katedrze Mechaniki Stosowanej i Biomechaniki.

Urodził się 28 listopada 1990 r. w Krakowie. Jest absolwentem tutejszego VIII Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Wyspiańskiego. Studia inżynierskie, magisterskie oraz doktoranckie ukończył (wszystkie z wyróżnieniem) na Politechnice Krakowskiej. W 2014 r. uzyskał tytuł magistra inżyniera na kierunku automatyka i robotyka. Pracę magisterską dotyczącą szacowania wartości parametrów modelu stawu kolanowego człowieka przygotował pod opieką prof. dr. hab. inż. Józefa Knapczyka. W 2017 r. uzyskał stopień doktora w dziedzinie nauk technicznych, w dyscyplinie mechanika, na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Modelowanie mechanizmu triady kręgosłupa człowieka”, obronionej z wyróżnieniem. Promotorem pracy był dr hab. inż. Grzegorz Milewski, prof. PK. Stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych, w dyscyplinie inżynieria mechaniczna nadała mu 21 maja 2025 r. Rada Naukowa Wydziału Mechanicznego PK na podstawie osiągnięć naukowych pod wspólnym tytułem „Komplementarne metody do ilościowej oceny wpływu zmienności parametrów modeli mechanicznych na uzyskiwane wyniki”.

Z Politechniką Krakowską jest związany zawodowo od 2016 r. Początkowo był zatrudniony jako asystent w Instytucie Mechaniki Stosowanej (2016–2018), a od lutego 2018 r. pracuje na stanowisku adiunkta badawczo-dydaktycznego.

Jego główne zainteresowania badawcze obejmują metody analizy wpływu niepewności parametrów wejściowych na wyniki uzyskiwane na podstawie modeli mechanicznych. Metody te rozwija i bada na przykładzie struktur mięśniowo-szkieletowych człowieka, w szczególności w zakresie stawu kolanowego i modelowania wieloczłonowego. Drugim ważnym obszarem jego zainteresowań jest automatyzacja zabiegów medycznych z wykorzystaniem algorytmów sztucznej inteligencji, m.in. sieci neuronowych oraz metaheurystyk.

Jest autorem i współautorem 26 publikacji naukowych, indeksowanych w bazie Scopus, w tym 18 artykułów w recenzowanych czasopismach z listy JCR oraz 7 rozdziałów w monografiach naukowych, uwzględnionych w bazach Web of Science lub Scopus. Jego prace ukazały się m.in. w czasopismach takich jak: „Journal of Computational Science”, „Computer Methods in Biomechanics and Biomedical Engineering”, „The International Journal of Medical Robotics and Computer Assisted Surgery”.

Brał udział w 17 krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych, jak np.: MULTIBODY 2023 — 11. edycja konferencji tematycznej ECCOMAS poświęconej dynamice układów wieloczłonowych (prowadził sesję z zakresu biomechaniki) oraz kongresy Europejskiego Towarzystwa Biomechaniki (The European Society of Biomechanics) w latach: 2015, 2017 i 2024. Wykonał ponad 40 recenzji artykułów naukowych dla czasopism z listy JCR. Jest

członkiem Polskiego Towarzystwa Biomechaniki oraz European Society of Biomechanics.

W ramach działalności naukowej odbywał staże w Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie (pod opieką prof. Jerzego Małachowskiego) i na Politechnice Wrocławskiej (pod opieką prof. Celiny Pezowicz). Staże zagraniczne zrealizował we Francji, na Uniwersytecie Gustawa Eiffela (Université Gustave Eiffel) pod kierunkiem prof. Raphaëla Dumasa oraz w Czechach, na Politechnice w Brnie, pod kierunkiem prof. Miroslava Vorechovskiego. Współpracę z tym ośrodkami naukowymi kontynuuje do dziś.

Jego staż we Francji finansowany był w ramach stypendium Bourse France Excellence: SSHN — séjour de recherche. Poświęcił go na badanie metod analizy niepewności w modelach stawów ludzkich, stosowanych w ortopedii, za pomocą algorytmów genetycznych („Genetic Algorithm for studying uncertainty in human joint models for application to orthopaedics”). Od stycznia 2025 r. rozszerza zakres badań w ramach projektu Polonium (Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej), którego jest kierownikiem ze strony polskiej. Kierownikiem ze strony francuskiej jest prof. Raphaël Dumas. W maju 2025 r. odbyła się pierwsza wizyta polskiego zespołu we Francji. Wizytę francuskiego zespołu na PK zaplanowano na czerwiec 2025 r.

Jako nauczyciel akademicki prowadzi zajęcia dla studentów Wydziału Mechanicznego PK. Opracował pięć autorskich przedmiotów dydaktycznych, jak: komputerowe modelowanie systemów biomechanicznych, języki skryptowania w bioinżynierii, systemy mikroprocesorowe w bioinżynierii, *programming languages* oraz *biomechanical systems*. Był promotorem 36 prac dyplomowych, w tym jednej przygotowanej w języku angielskim w ramach programu Erasmus. Wspólnie ze studentami opublikował 8 artykułów naukowych, w tym 2 w czasopismach z listy JCR.

Za działalność naukową otrzymał trzykrotnie Nagrodę Rektora Politechniki Krakowskiej oraz wyróżnienie w związku z Nagrodą im. prof. A. Moreckiego i prof. K. Fidelusa, przyznawaną przez Polskie Towarzystwo Biomechaniki. Jest laureatem Nagrody im. prof. Michała Życzkowskiego, przeznaczonej dla najmłodszego autora wyróżnionej pracy doktorskiej na Wydziale Mechanicznym PK (2017 r.). Był również w grupie pracowników Wydziału Mechanicznego PK, wyróżnionych za aktywność w zakresie publikacji naukowych.

Uczestnicząc m.in. w Festiwalu Zawodów, Nocy Matematyki w Szkole Podstawowej nr 103 w Krakowie oraz Małopolskiej Nocy Naukowców, stara się popularyzować zagadnienia naukowe.

W wolnym czasie komponuje muzykę do niezależnych filmów fabularnych. Wśród 10 produkcji pełnometrażowych, do których przygotował ścieżkę dźwiękową, są m.in.: „Papierowe gody” (2016 r., reż. Piotr Matwiejczyk), „Voodoo Tata” (2018 r., reż. Piotr Matwiejczyk), „Kundel” (2022 r., reż. Piotr Matwiejczyk).

Pracownicy: doktor habilitowany Michał Polus

Jest pracownikiem Katedry Technologii Środowiskowych na Wydziale Inżynierii Środowiska i Energetyki.

Urodził się w 1969 r. w Krakowie, pobierał nauki w II Liceum Ogólnokształcącym (III Gimnazjum) im. Jana III Sobieskiego. Już wówczas posiadał życiowe plany związane ze zgłębianiem wiedzy z zakresu chemii i biochemii. Zorganizował sobie domowe laboratorium chemiczne i brał udział w olimpiadach chemicznych. Przygotowując się do egzaminu maturalnego, sporządził pracę teoretyczną dotyczącą tlenowych procesów mitochondrialnych. Po egzaminie dojrzałości studiował biologię molekularną na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego (1989–1994). Ostatnie dwa lata nauki spędził w Zakładzie Biofizyki Instytutu Biologii Molekularnej. Pod opieką prof. dr. hab. Wojciecha Francisa obronił pracę magisterską pt. „Wpływ pola elektrycznego na aktywność oddechową komórek raka wysiękowego Ehrlicha”. W trakcie studiów, w 1993 r. rozpoczął pracę w Zakładzie Biochemii Klinicznej Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego (wówczas Państwowy Szpital Kliniczny w Krakowie). Stopień doktora nauk przyrodniczych z zakresu biochemii uzyskał w 1998 r., broniąc rozprawy pt. „Wpływ nasyconych i oksydowanych LDL na ekspresję genów indukowanej syntazy tlenu azotu i apolipoproteiny E w komórkach mięśni gładkich naczyń i makrofagach szczura”. Promotorem doktoratu była prof. dr hab. Aldona Dembińska-Kieć. Stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych, w dyscyplinie inżynieria środowiska, górnictwo, energetyka został mu nadany przez Radę Naukową Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki w 2025 r. na podstawie monografii naukowej pt. „*Cryptosporidium* i wodnopochozna kryptosporidioza: nowoczesne metody wykrywania, identyfikacji i oceny zagrożenia epidemiologicznego” (Wydawnictwo PK, 2022).

Jego aktywność zawodowa i naukowa obejmowała na przestrzeni lat różnicowane problemy badawcze. Będąc zatrudnionym w Zakładzie Biochemii Klinicznej UJ (1993–1998), uczestniczył w badaniach dotyczących głównie molekularnych patomechanizmów miażdżycy i restenoz, ale również w pracach doskonalących diagnostykę molekularną wirusów hepatotropowych. Przebywał w tym czasie (1995 r.) na stażu naukowym na Westfalskim Uniwersytecie Wilhelma w Münster i brał udział w badaniach dotyczących rzadkich chorób metabolicznych (np. choroba tangierska). W okresie późniejszym (tj. od VII 2002 r. do IX 2003 r.) pracował w Zakładzie Transplantologii Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie-Prokocimiu, zajmując się technikami sortowania komórek układu krwiotwórczego oraz wpływem mikrofragmentów błonowych, pochodzenia płytkowego, na biologię komórek CD34⁺.

Pełnił rolę przedstawiciela naukowego firm ArtMED Sp. z o.o. (1998 r.) oraz Les Laboratoires Servier Polska (1998–2002). W 2003 r. został zatrudniony na stanowisku

adiunkta na Wydziale Inżynierii Środowiska Politechniki Krakowskiej. W 2013 r. został kierownikiem Zespołu Biologii Środowiska i Laboratorium Mikrobiologicznego w Katedrze Technologii Środowiskowych Instytutu Zaopatrzenia w Wodę i Ochrony Środowiska. W latach 2009–2013 pracował równocześnie jako starszy wykładowca w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej (obecnie Akademia Nauk Stosowanych) w Przemyślu.

Na Politechnice Krakowskiej początkowo zajmował się mikrobiologią wód powierzchniowych, gleby oraz mikrobiologią powietrza. Z czasem w badaniach podjął problematykę występowania i wodnopochodney transmisji pasożytniczych pierwotniaków jelitowych z rodzaju *Cryptosporidium*. Wieloletnie prace, prowadzące do opracowania molekularnych metod detekcji tych pierwotniaków w wodach powierzchniowych oraz w wodzie uzdatnionej, a także wieloletnie badania wód powierzchniowych w Krakowie i jego okolicach pozwoliły mu na przygotowanie i opublikowanie pracy monograficznej, która wraz z dorobkiem naukowym stanowiła osiągnięcie naukowe zwieńczone nadaniem stopnia doktora habilitowanego. Ma na swoim koncie także prace dotyczące emisji bioaerozoli przez małe i średnie oczyszczalnie ścieków oraz studia nad bioróżnorodnością biocenozy osadu czynnego.

Do tej pory uczestniczył w 16 projektach badawczych, kierował 9 z nich. W dorobku ma — jako autor lub współautor — 34 publikacje, w tym 5 prac monograficznych i 29 doniesień konferencyjnych. Wygłaszał wykłady na konferencjach międzynarodowych i krajowych.

Jako nauczyciel akademicki prowadzi wykłady, ćwiczenia audytoryjne oraz laboratoryjne dla studentów Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki PK. Katalog prowadzonych kursów obejmuje praktycznie wszystkie adresowane do przyszłych inżynierów przedmioty biologiczne: biologię, ekologię, biochemię i toksykologię, biotechnologię, hydrobiologię techniczną. Ponadto jest promotorem prac dyplomowych — magisterskich i inżynierskich. Został uhonorowany tytułem Wykładowcy Roku (2012 r.) i najwyższej ocenionym dydaktykiem WIŚ PK (2014 r.). W latach 2020–2021 był członkiem Wydziałowej Komisji Dydaktycznej, zajmującej się tworzeniem nowych kierunków studiów. Jego osiągnięciem pozostaje zorganizowanie w 2009 r. na mocy porozumienia między PK i PWSW w Przemyślu, pracowni biologiczno-biochemicznej w Kolegium Nauk Technicznych tej uczelni.

Jest laureatem Nagrody Rektora PK — za osiągnięcia naukowe (2013 r.) i za osiągnięcia organizacyjne (2023 r.). Był członkiem Polskiego Towarzystwa Badań nad Miażdżycą.

Jest rzymskim katolikiem, szczęśliwym mężem i ojcem — ma syna i córkę. Nadmiar gotówki wydaje na modele kolejowe, a wolne chwile spędza w domowej modelarni kolejowej lub na górskich szlakach.

Prof. Jerzy A. Śladek z tytułem *doctora honoris causa* Politechniki Poznańskiej

ZDJĘCIA: DZIAŁ PROMOCJI I INFORMACJI POLITECHNIKI POZNAŃSKIEJ

Od lewej: rektor Politechniki Poznańskiej Teofil Jesionowski, Jerzy A. Śladek, Michał Wieczorowski — promotor postępowania

28 maja na Politechnice Poznańskiej, w Auli Magna odbyła się uroczystość przyznania najwyższego akademickiego wyróżnienia prof. Jerzemu Andrzejowi Śladkowi, światowej klasy specjalście w zakresie metrologii współrzędnościowej, w dyscyplinie naukowej inżynieria mechaniczna. Ceremonii nadania tytułu *doctora honoris causa*, w której uczestniczyli liczni przedstawiciele społeczności akademickiej, przewodniczył rektor Politechniki Poznańskiej prof. Teofil Jesionowski.

Rektor Politechniki Poznańskiej Teofil Jesionowski wręcza Jerzemu A. Śladkowi dyplom *doctora honoris causa*

Jerzy A. Śladek nowym *doctorem honoris causa* Politechniki Poznańskiej

W swoim wystąpieniu, opisującym sylwetkę laureata, rektor Politechniki Poznańskiej prof. Teofil Jesionowski podkreślił: — *Imponujący zakres zainteresowań naukowych Profesora oraz jego spektakularne sukcesy zaowocowały zdobytym uznaniem oraz prestiżem i rozpoznawalnością na arenie międzynarodowej. Profesor doskonale łączy wiedzę uzyskaną w procesie badawczym z praktycznymi jej zastosowaniami między innymi w przemyśle czy innych działach gospodarki, opierających się na precyzyjnych pomiarach i systemach współrzędnościowych.*

Promotorem był prof. dr hab. inż. Michał Wieczorowski, a recenzentami byli: prof. dr hab. inż. Zbigniew Pater z Politechniki Lubelskiej, prof. dr hab. inż. Stanisław Adamczak, *dr h.c. (multi)* z Politechniki Świętokrzyskiej oraz prof. dr hab. inż. Adam Woźniak z Politechniki Warszawskiej. Po ogłoszonej przez promotora laudacji nastąpiło uroczyste nadanie tytułu i wręczenie dyplomów — w języku polskim oraz łacińskim. Tym samym prof. dr hab. inż. Jerzy A. Śladek stał się 47. *doctorem honoris causa* w ponadstuletniej historii Politechniki Poznańskiej. Następnie wygłosił wykład „Nauka i technika pomiarów współrzędnościowych”, po którym odsłonił swoje nazwisko na tablicy pamiątkowej. W wydarzeniu prof. J. A. Śladkowi towarzyszyli przedstawiciele Politechniki Krakowskiej: rektor prof. Andrzej Szarata; prorektorzy dr hab. inż. Magdalena Niemczewska-Wójcik, prof. PK; dr hab. inż. Katarzyna Bizon, prof. PK; dr hab. inż. arch. Tomasz Kapeczki, prof. PK, dr inż. Marek Bauer; kanclerz Agnieszka Kostecka-Stec; władze i pracownicy Wydziału Mechanicznego z dziekanem prof. Markiem S. Kozieniem na czele. W uroczystości uczestniczyli także przedstawiciele wydziałów mechanicznych uczelni z całej Polski oraz rodzina nowego *doctora honoris causa* Politechniki Poznańskiej.

Profesor Jerzy A. Śladek prawie pół wieku zawodowo związany jest z Politechniką Krakowską. W latach 1972–1978 studiował na Wydziale Mechanicznym PK. Tu rozpoczął w 1977 r. pracę: zaczynał od etatu naukowo-technicznego i doszedł w 2012 r. do tytułu profesora nauk technicznych. Wszystkie stopnie i tytuły naukowe uzyskiwał jako pierwsze w Polsce w rozwijanej przez siebie specjalności naukowej — metrologii współrzędnościowej (dyscyplina: inżynieria mechaniczna). Opracował oryginalną i unikatową metodę macierzową (MM) identyfikacji błędów systemów współrzędnościowych. Zbudował pionierskie modele tych systemów, tzw. wirtualne maszyny współrzędnościowe — bliźniaki cyfrowe (*digital twins*) oparte na sztucznych sieciach neuronowych i metodzie Monte Carlo. Wraz z zespołem opracowuje i wdraża nowe koncepcje zautomatyzowanych

systemów zapewnienia jakości i metodyki wzorcowań systemów współrzędnościowych, które są stosowane w nauce oraz w przemyśle.

Założył na Wydziale Mechanicznym Politechniki Krakowskiej Laboratorium Metrologii Współrzędnościowej — obecnie jedno z najlepszych laboratoriów na świecie, działające jako akredytowane przez PCA laboratorium wzorujące. W 2022 r. zainicjował utworzenie Regionalnego Zespołu Laboratoriów Akredytowanych (RZAL) na Wydziale Mechanicznym Politechniki Krakowskiej. Z jego inicjatywy powstała też Narodowa Sieć Metrologii Współrzędnościowej (NSMET), która łączy Politechnikę Krakowską, Politechnikę Poznańską, Politechnikę Warszawską i Politechnikę Świętokrzyską (w tym Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar), a wartość tego projektu wpisanego na Polską Mapę Drogową Strategicznych Inwestycji Badawczych to prawie 90 mln złotych. Efektem projektu są światowej klasy laboratoria — Laboratorium Ultraprecyzyjnych Pomiarów Współrzędnościowych na Politechnice Krakowskiej (obszernie opisane przez Lesława Petersa w artykule „Absolutna precyzja”, w numerze 4 (248) z 2024 r. „Naszej Politechniki”) oraz Multiskalowe Laboratorium m.in. Techniki Pomiarowej im. Profesora Jana Chajdy na Politechnice Poznańskiej. Prof. Jerzy A. Śladek współpracuje z wieloma ośrodkami krajowymi, w których zdobył bogate doświadczenie zarządcze, pełniąc funkcje kierownicze zarówno na uczelni, jak i poza nią. W latach 1998–2002 był jednym z inicjatorów utworzenia w Krakowie Specjalnej Strefy Ekonomicznej — Krakowskiego Parku Technologicznego i pełnił funkcję wiceprezesa tej spółki Skarbu Państwa. W latach 2016–2024 pełnił przez dwie kadencje funkcję dziekana Wydziału Mechanicznego Politechniki Krakowskiej. Od pięciu kadencji jest członkiem Komitetu Budowy Maszyn Polskiej Akademii Nauk — zasiada w prezydium tego Komitetu. Jest członkiem Rady Doskonałości Naukowej (kadencja 2024–2027) oraz Rady Metrologii przy prezesie Głównego Urzędu Miar (kadencja 2022–2027).

Nagrodzony Odznaką Honorową Politechniki Krakowskiej i medalem „Zasłużony dla Politechniki Krakowskiej”, wielokrotny laureat nagród indywidualnych i zespołowych rektora PK za działalność naukową i organizacyjną.

Zrealizował 23 projekty (w tym 3 międzynarodowe), był kierownikiem kilkunastu. Finansowane były przez UE, KBN, MNiSzW, NCBR. W dorobku posiada — jako autor i współautor — około 400 prac naukowych i badawczych, w tym ponad 200 publikacji (m.in. 3 książki naukowe; za wydaną w 2016 r. w wydawnictwie Springer Verlag monografię „Coordinate Metrology — Accuracy of Systems and Measurements” otrzymał w 2017 r. indywidualną nagrodę ministra nauki i szkolnictwa wyższego).

Prof. Jerzy A. Śladek był promotorem 16 doktoratów i recenzentem w kilkudziesięciu postępowaniach o nadanie stopnia doktora i doktora habilitowanego, a także tytułu profesora oraz *doctora honoris causa*.

W swej specjalności osiągnął wysoką pozycję naukową w kraju i rozpoznawalność w skali światowej. Współpracuje z wieloma uczelniami europejskimi i największymi ośrodkami badawczymi, do których był i jest zapraszany

W ceremonii nadania godności honorowej Jerzemu Śladekowi towarzyszyła rodzina

Jerzy A. Śladek przyjmuje gratulacje od rektora Politechniki Krakowskiej Andrzeja Szaraty

Na uroczystość przybyli przedstawiciele społeczności akademickiej z całej Polski

na wykłady otwarte. Zainicjował umowy międzynarodowe z Politechniką w Lyonie (ÉC de Lyon) i Uniwersytetem w Heidelbergu. Od lat organizuje wspólne projekty i wykłady profesorów wizytujących m.in. z Federalnego Instytutu Metrologii (PTB), Uniwersytetu Technicznego w Brunshwiku (TU Braunschweig), Uniwersytetu Fryderyka i Aleksandra w Erlangen i Norymberdze (FAU Erlangen-Nuremberg), Wyższej Szkoły Zawodowej Wschodniej Szwajcarii w Buchs (OST-Buchs), Uniwersytetu Padewskiego oraz Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych CERN, co daje Profesorowi i zespołowi możliwość wdrażania nowych metod kształcenia i badań.

Jest członkiem organizacji naukowych: Europejskiego Wirtualnego Instytutu Pomiarów Wielkości Geometrycznych (European Virtual Institute for Geometry Measurements; EVIGeM; członek Rady Naukowej); International Measurement Confederation (IMEKO) — Technical Committee TC14 (Measurement of Geometrical Quantities), European Society for Precision Engineering & Nanotechnology (EUSPEN).

Lic. Agnieszka Mościcka jest pracownikiem administracji Wydziału Mechanicznego Politechniki Krakowskiej.

Uroczyste posiedzenie komitetów PAN na Politechnice. Uczczono jubileusz 90-lecia prof. Janusza Orkisz

ZDJĘCIA: JAN ZYCH

Sala Senacka Politechniki Krakowskiej wypełniła się 28 kwietnia gośćmi. Podczas uroczystego posiedzenia Sekcji Metod Obliczeniowych Komitetu Mechaniki oraz Sekcji Mechaniki Konstrukcji i Materiałów Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN uhonorowano osobę szczególnie zasłużoną, profesora seniora Politechniki Krakowskiej Janusza Orkisz. Naukowiec jest członkiem obydwu gremiów od momentu ich powstania. Był również założycielem i wieloletnim przewodniczącym Sekcji Metod Komputerowych Mechaniki (obecnie: Sekcja Metod Obliczeniowych). Zebranie było okazją, by w środowisku zawodowym uczcić jubileusz jego 90. urodzin.

Rektor PK Andrzej Szarata wręczył Jubilatowi pamiątkową grafikę

W naukowej części spotkania przewodnicząca Sekcji Mechaniki Konstrukcji i Materiałów prof. Ewa Błazik-Borowa (Katedra Mechaniki Budowli Politechniki Lubelskiej) przypominała, że sekcja powstała w 1952 r. (wraz z Komitetem Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN) i zawdzięcza swój rozwój wybitnym profesorom, jak: Witold Wierzbicki, Jerzy Mutermilch, Antoni Sawczuk, Andrzej Garstecki, Krzysztof Wilde oraz związany z PK prof. Zenon Waszczyszyn. Kilka istotnych faktów z historii Sekcji Metod Obliczeniowych Komitetu Mechaniki PAN, liczącej obecnie 60 członków, przywołał z kolei jej przewodniczący prof. Witold Cecot (kierownik Katedry Metod Komputerowych w Inżynierii Lądowej PK). Z jego rąk powołania do Sekcji odebrało kilkanaście osób. Wykład pt. „Steepest Descent Method for Minimum Residual Methods” wygłosił prof. Leszek Demkowicz, *doctor h.c.* Politechniki Poznańskiej, związany z Uniwersytetem Teksasnym w Austin (USA), gdzie pełni funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Odena Inżynierii i Nauk Obliczeniowych. Prelegent w 1976 r. ukończył studia na Wydziale Inżynierii Lądowej PK (jest też absolwentem matematyki na UJ), a za Ocean, jak wspominał, wysłał go w 1980 r. prof. Janusz Orkisz. Specjalizuje się

Leszek Demkowicz wygłosił wykład w naukowej części posiedzenia

w zastosowaniach metod komputerowych w nauce i w inżynierii, od ponad dekad zajmując się nieciągłą metodą Petrova-Galerkina (*Discontinuous Petrov-Galerkin method, DPG*). Po wykładzie wywiązała się dyskusja.

Część okolicznościową wypełniły mowy ku czci prof. Janusza Orkisz, który z Politechniką jest związany już 74 lata. Ten wybitny specjalista w dziedzinie mechaniki, w zakresie komputerowych metod analizy i optymalizacji konstrukcji; twórca polskiej szkoły metod bezsiatkowych oraz analizy naprężeń resztkowych w elementach konstrukcji wychował grono uczniów, z których wielu osiągnęło najwyższe tytuły naukowe. Przedstawiając najważniejsze osiągnięcia Jubilata, dr inż. Piotr Woźniczka, prodziekan Wydziału Inżynierii Lądowej PK, wymienił także jego działania związane z powstaniem międzywydziałowej specjalności mechanika komputerowa, a następnie nowego wówczas na PK kierunku studiów informatyka. Gratulując jubileuszowi, powiedział: — *Z tak przeżytych lat można czerpać satysfakcję, odczuwać radość i mieć poczucie spełnienia. Panie Profesorze, dziękujemy za wszystko!*

Rektor PK prof. Andrzej Szarata winał imponującego dorobku naukowego, współpracy na arenie międzynarodowej i docenił zaangażowanie społeczne Jubilata. — *Jest osobą takiego formatu, że świat naukowy i PK to za mało — był przewodniczącym Komitetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, działał społecznie w szerokim zakresie. Jego autorytet, umiejętności koncyliacyjne pomogły w załagodzeniu i przeprowadzeniu procesu wyboru prezydenta Krakowa — przypominał, nawiązując do wydarzeń z początku lat 90.*

Z kolei przewodniczący Komitetu Mechaniki PAN prof. Błażej Skoczeń podkreślił, że prof. Janusz Orkisz jest nie tylko wybitnym naukowcem i nauczycielem akademickim, który przez wiele lat wykładał metody komputerowe młodemu pokoleniu, ale przede wszystkim kimś, kto łączył środowisko akademickie i PAN oraz inicjował cenne naukowe dyskusje.

W imieniu współpracowników z Katedry Technologii Informatycznych w Inżynierii podziękowania złożył prof. Witold Cecot.

W spotkaniu uczestniczyło wielu znamienitych gości. Prof. AGH Andrzej Gołaś, były prezydent Krakowa, zwrócił uwagę na postawę Jubilata: poczucie misji i obowiązku, którymi kierował się w badaniach naukowych, edukacji i służbie publicznej. Także przewodniczący KZ NSZZ „Solidarność” PK dr inż. Jacek Wojs przypominał o ważnej roli Jubilata, działacza „Solidarności”.

Gratulacje prof. Januszowi Orkiszowi złożyli również prof. Tomasz Łodygowski, były rektor Politechniki Poznańskiej oraz prof. Tadeusz Burczyński, dyrektor IPPT PAN. List od przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Metod Komputerowych Mechaniki prof. Wojciecha Sumelki odczytał prof. Jerzy Rojek, wiceprzewodniczący PTMK. Dr hab. inż. Monika Podworna, prof. PWr, prodziekan Wydziału Budownictwa

Prof. dr hab. inż. Janusz Orkisz

Urodził się 6 września 1934 r. we Lwowie. Jest absolwentem Wydziału Budownictwa Politechniki Krakowskiej (1951–1956). Uzyskał tu dyplom magistra inżyniera z wyróżnieniem w zakresie konstrukcji budowlanych. Dodatkowo studia na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego (1955–1959) ukończył z dyplomem magistra fizyki w zakresie fizyki teoretycznej (otrzymał również Puchar dla Najlepszego Sportowca i Studenta UJ).

Stopień doktora nauk technicznych (z wyróżnieniem) nadała mu w 1961 r. Rada Wydziału Budownictwa Lądowego PK na podstawie rozprawy „Ugięcia sprężysto-plastyczne belek o dowolnym przekroju”. Promotorem doktoratu był prof. Michał Życzkowski. Habilitował się, również z wyróżnieniem na PK, w 1968 r. na podstawie dorobku naukowego i rozprawy „Skończone odkształcenia wiotkich osiowo-symetrycznych powłok z uwzględnieniem reologicznych własności materiałów”. W 1971 r. został powołany na stanowisko docenta na PK. Tytuł profesora nauk technicznych uzyskał w 1987 r.

Na PK został zatrudniony w 1956 r. na stanowisku asystenta w Katedrze Statyki Budowli i Wytrzymałości Materiałów. Był nauczycielem akademickim nieprzerwanie aż do przejścia na emeryturę 30 września 2004 r. W latach 1992–2004 kierował Samodzielnym Zakładem Metod Komputerowych w Mechanice na Wydziale Inżynierii Lądowej. Obecnie współpracuje z uczelnią jako profesor senior.

W dorobku ma, jako autor lub współautor, 9 monografii, 256 artykułów w czasopismach i recenzowanych materiałach konferencji naukowych oraz ponad 140 raportów z prac badawczych, a także 288 referatów przedstawionych na konferencjach. Jako członek redakcji i recenzent współpracował z renomowanymi międzynarodowymi czasopismami naukowymi.

Był promotorem 16 ukończonych prac doktorskich (połowa autorów uzyskała wyróżnienie, a kilkoro to dziś profesorowie tytularni albo profesorowie wyższych uczelni) oraz 2 doktoratów honorowych światowych luminarzy w dziedzinie mechaniki obliczeniowej — prof. Olgierda Zienkiewicza z Uniwersytetu w Swansea (Wielka Brytania) i prof. J. Tinsleya Odena z Uniwersytetu Teksaskiego w Austin (USA). Był opiekunem 8 prac habilitacyjnych, recenzentem około 40 prac doktorskich i habilitacyjnych, a także 12 wniosków profesorskich. Doprowadził do powstania na PK międzywydziałowej specjalności „mechanika komputerowa” oraz kierunku „informatyka”.

Jest członkiem Komitetu Mechaniki PAN oraz jego dwóch sekcji — Sekcji Metod Obliczeniowych oraz Sekcji Optymalizacji. Należy też do Sekcji Mechaniki Konstrukcji i Materiałów Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN. Jest członkiem 2 sekcji Polskiej Akademii Umiejętności. Od prawie 40 lat działa na rzecz Krakowskiego Akademickiego Centrum Komputerowego „Cyfronet” (jako członek i wiceprzewodniczący Rady Użytkowników).

Współpracował z ośrodkami naukowymi w USA (Waszyngton, Boston, Evanston) i w Europie (Barcelona, Budapeszt, Compiegne, Mediolan, Stuttgart, Wiedeń). Zainicjował współpracę z Ministerstwem Komunikacji i Transportu USA i kierował badaniami w zakresie analizy bezpieczeństwa eksploatacji transportu kolejowego, co zaowocowało publikacjami naukowymi, wdrożeniami oraz serią grantów, które pozwoliły unowocześnić infrastrukturę komputerową na PK. (Był pierwszym w Krakowie właścicielem prywatnego komputera PC. Przywiózł go z USA). Utrzymywał kontakty naukowo-badawcze z politechnikami w: Poznaniu, Warszawie, Gliwicach, a także z IPPT PAN.

Prowadził szeroką działalność społeczną i publiczną. Przez wiele lat był przewodniczącym Komitetu Obywatelskiego Miasta Krakowa. Jako delegat na WZD Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” od 1994 r. przewodniczył prawie wszystkim Krajowym Zjazdom KSN. Był przewodniczącym II Krajowego Walnego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność” w Gdańsku-Oliwie w 1990 r. i III Zjazdu w 1991 r.

Współpracował z władzami samorządowymi miasta Krakowa. Działał na rzecz środowiska sportowego Krakowa jako były zawodnik i członek (od 1994 r.) Rady TS „Wista”. Jako instruktor harcerski prowadził wieloletnią pracę wychowawczą. W szczepie „HURAGAN” zyskał wszystkie stopnie od zastępowego do komendanta i odznaki instruktorskie (od przewodnika do harcmistrza). Działa na rzecz lokalnej społeczności dzielnicy VII Kraków-Zwierzyniec oraz Centrum Jana Pawła II.

Lądowego i Wodnego Politechniki Wrocławskiej, przekazała wyrazy uznania od społeczności swego wydziału. Życzenia od rektora Politechniki Rzeszowskiej prof. Piotra Koszelnika złożył prorektor dr hab. inż. Bartosz Miller, prof. PRz. Fragment listu od prof. Tomasza Lewińskiego z Zakładu Mechaniki Budowli i Zastosowań Informatyki Politechniki Warszawskiej odczytał dr hab. inż. Grzegorz Dzierżanowski, prof. PW. Dr hab. inż. Jerzy Podgórski, prof. PL w imieniu Katedry Mechaniki Budowli Politechniki Lubelskiej i kierującego nią dr. hab. inż. Tomasza Lipeckiego, prof. PL dziękował Jubilatowi za owocną współpracę. Do życzeń i gratulacji dołączyła się w imieniu Rodziny córka Jubilata Anna Olszowska.

Jubilat w swoim wystąpieniu przypomniał, że w 1951 r. został przyjęty w poczet studentów Wydziałów Politechnicznych AGH (taką nazwę nosiła wtedy dzisiejsza Politechnika Krakowska), a z uczelnią współpracuje nadal jako profesor senior. Mierząc się z historią 90 lat i zmian, które w tym czasie zaszły, powiedział: — *Pierwsze pięć lat życia spędziłem w II RP. Pamiętam sceny ze Lwowa, gdzie się urodziłem, i z Jaremcza, w którym spędzaliśmy wakacje. Przypominam sobie np., jak w 1939 r. wyjeżdżaliśmy do Lwowa*

ostatnim pociągami przed wybuchem wojny. Późniejsze lata 1945–1989 to znany większości z nas okres PRL-u. Ostatnie 35 lat to już czasy III RP, które pozwoliły nam, a szczególnie mnie osobiście, uczestniczyć w wielkich przemianach ustrojowych, m.in. w wielkim ruchu „Solidarności” oraz Komitetach Obywatelskich.

Podsumowując poszczególne etapy swojej pracy naukowej, podziękował współpracownikom i doktorantom. Za możliwość pracy, kontaktów i wyjazdów złożył podziękowania na ręce rektora PK i władz wydziału. Wyraził też wdzięczność swoim bezpośrednim nauczycielom — ojcu, prof. Henrykowi Orkiszowi, nestorowi geofizyki w Polsce, docentowi na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie, a następnie profesorowi AGH, jak również promotorowi z PK prof. Michałowi Życzkowskiemu, który przekazał mu zamiłowanie do nauki i prowadzenia badań.

Specjalne podziękowania skierował do żony Marii, która przyjmowała na siebie zdecydowaną większość obowiązków domowych, choć pracowała zawodowo jako dyrektor założonej przez siebie szkoły dla dzieci z niepełnosprawnością.

▪ |K.T.]

Klaster LifeScience na Politechnice Krakowskiej

Dziekan Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej PK dr hab. inż. Piotr Michorczyk, prof. PK i prezes zarządu spółki celowej INTECH PK Sp. z o.o. mgr Izabela Paluch zorganizowali 22 maja drugie w tym roku spotkanie partnerów Klastra LifeScience Kraków na Politechnice Krakowskiej.

Uczestnicy spotkania Klastra LifeScience Kraków, objętego patronatem honorowym rektora PK Andrzeja Szaraty
Fot.: Michał Pierewicz

Klaster LifeScience — to sieć instytucji, działających w środowisku naukowym i biznesowym. Umożliwia znalezienie partnerów rynkowych do wspólnych projektów (w tym: zlecenia komercyjne, projekty grantowe czy praktyki studenckie) oraz udział w międzynarodowych konferencjach i innych inicjatywach. Celem jest wzmocnienie współpracy między naukowcami z Politechniki Krakowskiej a członkami klastra na rzecz tworzenia i rozwoju nowych technologii, komercjalizacji i transferu wiedzy. Spotkanie na WiTCh skupiało się na temacie poprawy jakości życia, m.in. w sferze: medycyny, farmacji, kosmetyków, żywności i ochrony środowiska.

Śniadaniowa formuła ułatwiała inicjowanie bezpośrednich relacji między uczestnikami. Mieli oni okazję do przedstawienia swoich możliwości, jak i oczekiwań odnośnie do współpracy. Zaprezentowano ofertę klastra, wydziałów PK: WiTCh, WiSiE, WiMiE, WiIT, a także firm i instytucji wspierających współpracę i rozwój przedsiębiorczości w zakresie nauki i badań. Po prezentacjach, sesji pytań i odpowiedzi oraz networkingu uczestnicy zwiedzili laboratorium WiTCh PK.

• |M.P.|

Spotkania otwarte z rektorem PK

Wydziałowe spotkania rektora PK Andrzeja Szaraty z pracownikami uczelni miały otwartą formułę i służyły polepszeniu obiegu informacji; na zdjęciu spotkanie na WIEiK
Fot.: Jan Zych

Zakończyła się pierwsza tura spotkań otwartych rektora Politechniki Krakowskiej prof. Andrzeja Szaraty i towarzyszących mu specjalistów z pracownikami wszystkich wydziałów i jednostek uczelni. Celem tej inicjatywy jest usprawnienie przepływu informacji i poprawienie jakości i dostępu do informacji zarządczej. Jest to niezbędne w obliczu wyzwań stojących przed uczelnią i podejmowanych działań. Wśród nich znajduje się ujednolicenie

procedur, a także ich centralizacja za pomocą systemów informatycznych.

Wraz z postępującym wdrażaniem systemów finansowo-księgowych, spraw studenckich, zamówień publicznych czy rozliczania projektów trwają prace nad wprowadzeniem systemu pomocy i szkoleń oraz stworzeniem macierzy dostępności do informacji dla pracowników PK.

Rozwój uczelni oparty będzie także na centralizacji zakupów, inwestycji i remontów, bez uszczuplania budżetów wydziałów i jednostek. Rektor podkreślił, że wszystkie zmiany dotyczące centralizacji i cyfryzacji, które teraz są realizowane, są nieodwracalne. Poruszony został temat promocji Politechniki Krakowskiej i poszczególnych wydziałów, przedstawiono także plany inwestycyjne dotyczące całej uczelni oraz związane z poszczególnymi wydziałami.

Formuła spotkań umożliwiła swobodne zadawanie pytań, prof. Andrzej Szarata zadeklarował otwarcie na dyskusję i merytoryczne argumenty. Zachęcał do dzielenia się dobrymi pomysłami, zapewnił o swobodzie działań naukowych i dydaktycznych na wydziałach i wsparciu administracji centralnej.

• |M.P.|

Jerzy Hausner i Dariusz Rosati: o gospodarce

Wykłady otwarte Politechniki Krakowskiej i Stowarzyszenia „EKONOMED”

ZDJĘCIA: JAN ZYCH

Politechnika Krakowska gościła 26 maja wybitnych profesorów nauk ekonomicznych, zarazem doświadczonych polityków i członków Rady Polityki Pieniężnej — Jerzego Hausnera, wicepremiera i ministra gospodarki (2003–2005), wykładowcę Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie oraz Dariusza Rosatiego — byłego ministra spraw zagranicznych (1995–1997), posła do Parlamentu Europejskiego (VI i VIII kadencja) i wieloletniego wykładowcę Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

W godzinnej rozmowie, którą prowadził redaktor Radia Kraków Jacek Bańka, ekonomiści spojrzeli na sytuację Polski w perspektywie polityki światowej, dyktowanej w ostatnich miesiącach działaniami nowo wybranego prezydenta Stanów Zjednoczonych Donalda Trumpa. Jego decyzje ocenili krytycznie ze względu na chaos, który wywołują w administracji publicznej, ale i brzemiennie w skutki dewastowanie demokracji. Prof. Dariusz Rosati zauważył, że Stany Zjednoczone, kraj z tradycjami demokratycznymi, godzi się na to, by prezydent, najważniejsza osoba w państwie, wybierana w wyborach powszechnych, podejmował rozstrzygnięcia, które są sprzeczne z interesem obywateli. Niepokojące, zauważał Jerzy Hausner, jest przekonanie, że władzę można traktować jak biznes, a przecież dekrety Trumpa wywołały w gospodarce światowej trwałe zmiany, których nie cofną jego nowe deklaracje. Osłabienie dolara jako waluty rezerwowej i spadek zaufania do USA jako partnera handlowego dają oczywistą przewagę Chinom.

Dariusz Rosati za kluczowe atuty Unii Europejskiej uznał siłę płynącą z integracji tego wielkiego rynku, skupiającego 450 mln konsumentów, porównywalnego z potęgą amerykańską, i rozsądną strategią negocjacyjną władz w Brukseli, opartą na stawianiu własnych warunków. Zdaniem obydwu ekonomistów Europa powinna chronić swój potencjał, czyli umacniać rynek wspólny, broniąc go przed penetrowaniem przez tych, którzy blokują dostęp do własnych rynków. Polska nie jest bezradna, choć gospodarka stoi przed wyzwaniami związanymi z prognoząmi demograficznymi, klimatycznymi oraz brakiem konkurencyjności.

Za najbardziej aktualny uznany został problem zbrojenia się Europy, która zamiast kupować technologie powinna rozwijać swój potencjał, opierając go na projektach naukowo-badawczych. Bezpieczeństwo może zagwarantować zintegrowany system obrony, dlatego tak ważna jest jedność państw członkowskich.

Potrzebujemy mniej dyrektyw, a więcej przedsięwzięć — podkreślał Jerzy Hausner. W Polsce nieodzowna jest modernizacja energetyki i upowszechnienie technologii cyfrowych, zabezpieczenie dostaw. O słabości gospodarki świadczy obawa przed inwestowaniem w innowacyjność i istotne kompetencje. Wprawdzie rynek UE jest jednolity, ale europejski system bankowy jest

ostrożny i niedostosowany do finansowania inicjatyw związanych z innowacyjnością. Stany Zjednoczone tworzą lepsze warunki — przekazują około biliona dolarów na napędzające rozwój gospodarczy *start-upy*, gdy UE oferuje tysiąc razy mniej — przypominał D. Rosati. Również banki nie są zainteresowane finansowaniem start-upów i wybierają inwestowanie w bezpieczne obligacje skarbowe.

W strategii gospodarczej nie tyle chodzi o bezustanną zmianę przepisów, bo ta prowadzić może do inflacji legislacyjnej, ale o zapewnienie statusu ochronnego polskiej przedsiębiorczości — przekonywał Jerzy Hausner. I ważne, by dialog o gospodarce był prowadzony w zorganizowanej formie, przez odpowiedzialnych ludzi, którzy kierują się interesem publicznym, a nie partyjnym.

W spotkaniu wzięli udział: prof. Jerzy Lis — rektor AGH, dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. URK — rektor UR w Krakowie, prof. Jarosław Górniak — prorektor UJ, prof. Kazimierz Furtak — były rektor PK, dr hab. Wojciech Cyruł, prof. UJ — dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie; lek. med. Artur Asztabski — prezes Zarządu Szpitala Rydygiera w Krakowie, dr n. med. Czesław Osuch, prof. n. med. Jacek Legutko — kierownik Kliniki Kardiologii Krakowskiego Szpitala Specjalistycznego im. św. Jana Pawła II, dr n. med. Piotr Maciukiewicz — ordynator Oddziału Urologii Szpitala Rydygiera w Krakowie, dr Stanisław Bisztyga — samorządowiec, senator VII kadencji.

Obowiązki gospodarza pełnili Piotr Dążkiewicz prezes Zarządu Stowarzyszenia Edukacji „Ekonomed” i rektor PK prof. Andrzej Szarata. Spotkanie odbyło się w Pawilonie Konferencyjno-Wystawowym PK „Kotłownia”, przy ulicy Warszawskiej 24. Wykłady Politechniki Krakowskiej oraz Krakowskiego Stowarzyszenia Edukacji EKONOMED odbywają się w cyklu wydarzeń związanych z obchodami jubileuszu 80-lecia PK.

• |K.T.]

Jerzy Hausner

Dariusz Rosati

Od lewej: Sylwester Tabor, Jerzy Lis, Dariusz Rosati, Piotr Dążkiewicz, Jerzy Hausner, Stanisław Bisztyga i Andrzej Szarata

NewPrompt — nowa spółka *spin-off* Politechniki Krakowskiej

Spotkanie zarządu NewPrompt z rektorem PK i dziekanem WIEiK, 30 kwietnia 2025 r. (od prawej): rektor PK Andrzej Szarata, Maciej Gibas, Kamila Stańczyk, Zbigniew Pilch, Izabela Paluch, Mateusz Pynzar, dziekan Maciej Sułowicz
Fot.: Ze zbiorów Izabeli Paluch

23 kwietnia działalność rozpoczęła spółka typu *spin-off* NewPrompt Sp. z o.o. Założona przez pracowników naukowych i studentów Wydziału Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej oferuje nowe możliwości w dziedzinie AI oraz druku 3D.

Na czele NewPrompt stoi mgr inż. Maciej Gibas, prezes spółki i pracownik badawczo-dydaktyczny, który ukończył prestiżowe szkolenie „CS50's Introduction to Artificial Intelligence with Python” na Uniwersytecie Harvarda. Wiceprezes, dr inż. Zbigniew Pilch, również związany z Wydziałem, wzbogaca zespół doświadczeniem z programu Google Umiejętności Jutra AI. W skład zarządu wchodzi też student kierunku infotronika i członkowie Koła Naukowego el-RAPPRO: inż. Kamila Stańczyk, inż. Mateusz Pynzar oraz inż. Łukasz Bolanowski, którzy swoją pasję do technologii druku 3D i AI przekuli w przedsiębiorczą inicjatywę.

— *Przychodząc na te studia, nigdy by nam nie przyszło do głowy, że będziemy w tak młodym wieku zakładać firmę, a co dopiero, że wraz z uczelnią* — mówi Łukasz Bolanowski, student i współzałożyciel, podkreślając ducha spontaniczności i ambicji, który napędza NewPrompt.

Udziałowcem spółki *spin-off* NewPrompt, jest również spółka celowa Politechniki Krakowskiej INTECH PK. Jej pracownicy wnieśli do wizji i pasji założycieli doświadczenie i wiedzę z zakresu planowania, zarządzania, transferu technologii. — *Przyszłość naszej uczelni chcemy tworzyć właśnie na takich inicjatywach typu spin-off. Naszym celem jest wspieranie młodych ludzi, którzy nie tylko zdobywają wiedzę, ale potrafią ją przekuć w realne, rynkowe rozwiązania* — zaznacza rektor PK prof. Andrzej Szarata.

NewPrompt specjalizuje się w dwóch kluczowych obszarach — zaawansowanych szkoleniach z zakresu sztucznej inteligencji, ze szczególnym naciskiem na *prompt engineering* oraz projektowaniu i druku 3D. Firma oferuje kompleksowe usługi: od konsultacji po wdrożenia automatyzacji zadań z wykorzystaniem modeli językowych (LLM). Szkolenia NewPrompt wyróżniają się personalizacją modeli AI, takich jak ChatGPT, oraz praktycznym podejściem do projektowania technicznego i produkcji niestandardowych elementów dla przemysłu, edukacji i marketingu.

Firma ma w planach rozwój nowych zastosowań sztucznej inteligencji, w tym dalsze doskonalenie technik *prompt engineering* oraz wdrażanie modeli LLM w rzeczywistych procesach biznesowych. Równolegle spółka zamierza poszerzać ofertę druku 3D, koncentrując się na rozwiązaniach dla przemysłu 4.0. Ambitne cele obejmują również nawiązywanie międzynarodowych partnerstw i udział w projektach B+R, które umocnią pozycję NewPrompt na rynku technologicznym.

Jako *spin-off* Politechniki Krakowskiej, NewPrompt czerpie z bogatego zaplecza naukowego Wydziału Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej. Planowana współpraca z uczelnią obejmuje wspólne projekty badawcze.

— *Na Wydziale Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej stawiamy na rozwój kompetencji w obszarach takich jak odnawialne źródła energii, cyberbezpieczeństwo, infotronika, elektromobilność i sztuczna inteligencja, które są kluczowe dla współczesnej inżynierii. Powstanie spółki NewPrompt jest dowodem na to, że wiedza zdobywana na WIEiK znajduje praktyczne zastosowanie. Cieszy fakt, że nasi absolwenci aktywnie uczestniczą w transformacji cyfrowej, wykorzystując zaawansowane technologie w praktyce* — zaznacza dziekan Wydziału, dr hab. inż. Maciej Sułowicz, prof. PK.

Kluczową rolę w powstaniu spółki odegrał zespół INTECH PK, zapewniając założycielom kompleksowe wsparcie — od konsultacji po pomoc w formalnościach związanych z zakładaniem firmy. — *Jesteśmy bardzo zadowoleni z pomocy, jaką otrzymaliśmy od specjalistów INTECH PK. Niezwykle cenna była dla nas współpraca z Izabelą Paluch, prezeską zarządu INTECH PK, w zakresie przygotowania modelu biznesowego i umowy założycielskiej spółki* — co było dla nas zupełnie nowym wyzwaniem — podkreśla Maciej Gibas, prezes Zarządu NewPrompt.

NewPrompt to dowód na to, że pasja, wiedza i współpraca mogą przekształcić marzenia w rzeczywistość. Jeśli szukasz innowacyjnych rozwiązań dla swojego biznesu lub instytucji, NewPrompt jest gotowy, by wspólnie z Tobą budować przyszłość.

Przemysław Zieliński jest specjalistą ds. promocji spółki celowej Politechniki Krakowskiej INTECH PK Sp. z o.o.

Jubileuszowa edycja konkursu „Tadeusz Kościuszko — Inżynier i Żołnierz”

Obchodząca 80-lecie Politechnika Krakowska ma za patrona Tadeusza Kościuszkę. Aby uczcić jego pamięć, od 2012 r. organizuje ogólnopolski konkurs „Tadeusz Kościuszko — Inżynier i Żołnierz”. Do udziału w nim zapraszani są uczniowie szkół ponadpodstawowych i studenci. Tegoroczna, wpisana w ramy obchodów jubileuszu uczelni, XIII edycja konkursu wyróżniła się rekordową liczbą zgłoszeń, zwiększoną pulą nagród pieniężnych oraz rozszerzonym składem komisji.

Formuła konkursu jest dwuetapowa: zgodnie z nią zarejestrowani elektronicznie uczestnicy w pierwszym etapie przystąpili 25 kwietnia do internetowego testu, złożonego z 30 pytań. Do udziału w nim zarejestrowało się aż 510 osób z całej Polski. Do finału z trzema rundami i czterema seriami pytań zakwalifikowało się 12 zawodników (7 uczniów szkół ponadpodstawowych i 5 studentów), z których 23 maja w pawilonie „Kotłownia” rywalizowało 11 (jedna z osób nie mogła wziąć udziału). Po pierwszej rundzie do drugiej przeszła szóstka zawodników z największą liczbą zdobytych punktów. Po drugiej, wyłoniono trójkę, która rywalizowała w finale. Po finałowej rywalizacji okazało się jednak, że wszyscy uczestnicy zdobyli tę samą liczbę punktów. O podziale miejsc, zgodnie z regulaminem, zadecydowała liczba punktów zdobytych w I etapie. Zwycięzcą okazał się Maciej Zygmunt, student kierunku prawo własności intelektualnej i nowych mediów (I rok) na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Zdobyl 3 tys.

złotych, książki oraz politechniczne pamiątki. Drugi był Szymon Śmiglak, uczeń XVI Liceum Ogólnokształcącego w Poznaniu, który otrzymał 2 tys. złotych i nagrody rzeczowe, a także 100 dodatkowych punktów w rekrutacji na wszystkie kierunki studiów na Politechnice Krakowskiej. Trzecie miejsce wywalczył Patryk Kędzior z II Liceum Ogólnokształcącego im. ks. Jana Twardowskiego w Dębicy — otrzymał 1 tys. złotych, politechniczne gadzety oraz 80 dodatkowych punktów rekrutacyjnych. Pozostali uczniowie finaliści, w zależności od uzyskanego miejsca, także zdobyli dodatkowe punkty w rekrutacji na wszystkie kierunki studiów na Politechnice Krakowskiej: odpowiednio 60 punktów za 3. miejsce wśród uczniów i 50 punktów — za kolejne.

Za bardzo wysoki merytoryczny poziom konkursu odpowiada komisja konkursowa, którą w tegorocznej edycji wzbogacił swoją wiedzą i doświadczeniem prezes Zarządu Komitetu Kopca Kościuszki w Krakowie prof. Piotr Dobosz. W komisji zasiadali również: prof. Michał Baczkowski (Uniwersytet Jagielloński, Wydział Historyczny), dr hab. Krzysztof Ślusarek (Uniwersytet Jagielloński, Wydział Historyczny), dr inż. arch. Krzysztof Wielgus (Politechnika Krakowska, Wydział Architektury), mgr Lilianna Lewandowska (kierowniczka Muzeum Politechniki Krakowskiej), mgr Piotr Kapusta (Muzeum Krakowa). Patronat honorowy nad konkursem objął rektor PK prof. Andrzej Szarata.

Informacje o konkursie i pełna lista rankingowa znajdują się na stronie: <https://kosciuszko.pk.edu.pl/> • |B.K.|

Laureaci, jurorzy i organizatorzy konkursu „Tadeusz Kościuszko — Inżynier i Żołnierz” przed popiersiem patrona Politechniki Krakowskiej
Fot.: Jan Zych

Hackathon „Kościuszkon” po raz trzeci

ZDJĘCIA: JAN ZYCH

Uczestnicy hackathonu mieli 24 godziny na przygotowanie innowacyjnej aplikacji zgodnej z tematem przewodnim „ekologia i energetyka”

Tematami tegorocznej edycji hackathonu „Kościuszkon”, czyli 24-godzinnej maratony informatycznego, były ekologia i energetyka. Studenckie zespoły, które zebrały się 31 maja w Klubie „Kwadrat” w Czyżynach, miały za zadanie przygotować innowacyjne aplikacje do cyfrowego wsparcia zrównoważonego rozwoju. Zwyciężyły pomysły na inteligentne sterowanie zasobami OZE, optymalizację zadań systemów IT oraz wspieranie ekologicznego planowania urbanistycznego.

We wpisany w jubileuszowe obchody 80-lecia Politechniki Krakowskiej III „Kościuszkonie” wystartowało 89 studentów, którzy w zespołach (2–4 osób), mieli przygotować oprogramowanie rozwiązujące zadania przygotowane przez partnerów wydarzenia, m.in.: Trawell, IBM, Vention, Hitachi Energy, Princity, Sencity, N-iX czy EPAM. Możliwe było także opracowanie własnych pomysłów, zgodnych z tematem przewodnim. Oceną pomysłów i ich realizacji zajęli się profesjonaliści: mgr inż. Piotr Szuster z Wydziału

Zwyciężył zespół studentów AGH „Dracat”, który przygotował aplikację „Every”

Informatyki i Telekomunikacji PK, Michał Półchłopek (Allventures), Przemysław Drożdża oraz Justyna Zając (Hitachi Energy).

Po dobie informatycznych zmagani jury oceniło przygotowane propozycje. Pierwsze miejsce i nagrodę pieniężną w kwocie 4 tys. złotych zdobył zespół „Dracat” w składzie: Piotr Mamos, Julia Nowak i Michał Tomecki. Studenci AGH stworzyli aplikację „Every” — system wspomagający użytkowników indywidualnych i firmy w zarządzaniu produkcją, zużyciem i sprzedażą energii z paneli fotowoltaicznych, z naciskiem na efektywność, ekologię i oszczędność. Aplikacja monitoruje dane z urządzeń IoT (Internet of Things — sieć połączonych urządzeń, które mogą komunikować się ze sobą poprzez Internet, np. panele czy czujniki środowiskowe), prognozuje produkcję lub zużycie energii, optymalizuje decyzje energetyczne (np. kiedy sprzedawać nadmiar energii), rekomenduje propozycje firm energetycznych, a także oferuje przyjazny chatbot jako przewodnik po funkcjach aplikacji.

Drugie miejsce oraz 3 tys. złotych przyznano zespołowi „Arabska na grubym enojers”, złożonemu ze studentów Politechniki Krakowskiej: Mariusza Gośławskiego i Zbyszka Sobeckiego oraz studenta Uniwersytetu Jagiellońskiego: Bartłomieja Hagi. Stworzyli oni aplikację „GreenJob”, służącą do optymalizacji przydziału zadań komputerowych w dużych systemach IT, wykorzystujących energię z odnawialnych źródeł (np. fotowoltaiki). Rozwiązanie ma za zadanie planowanie zadań w zależności od dostępności energii, tak aby uniknąć przeciążeń, obniżyć koszty zużycia prądu oraz maksymalizować udział zielonej energii.

Trzecie miejsce i 2 tys. złotych przyznano Bartoszowi Sajeckiemu i Pawłowi Piechnikowi z AGH, tworzącym team „Chłopy Uwielbiające Javę”. Przygotowali oni aplikację „Cień Dobry”, wspierającą proekologiczne planowanie w przestrzeni miejskiej lub wiejskiej. Narzędzie to wykorzystuje dane środowiskowe i geolokalizacyjne do optymalizacji instalacji fotowoltaicznych, wspiera także proces projektowania zieleni miejskiej. Pozwala ocenić wpływ drzew na lokalne obniżenie temperatury, co może służyć w walce z miejskimi wyspami ciepła.

Uczestnicy „Kościuszkonu” mieli do dyspozycji pomoc 15 mentorów z różnych dziedzin programowania — od backendu / frontendu, po analitykę danych i zarządzanie projektami. Dodatkową wiedzę można było zdobyć na wykładach z obszaru technologii, etyki i transformacji społecznej. Zapewniono posiłki i napoje, a integracji sprzyjały konkursy i quizy z nagrodami. Organizatorami „Kościuszkonu” była Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego Wydziału Informatyki i Telekomunikacji PK, Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego Wydziału Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej oraz Fundacja Politechniki Krakowskiej.

• |J.P.|

Centrum Pedagogiki i Psychologii PK przygotowuje nauczycieli do pracy

ZDJĘCIA: JAN ZYCH

Wręczono dyplomy ukończenia studiów podyplomowych, prowadzonych w Centrum Pedagogiki i Psychologii Politechniki Krakowskiej, w zakresie przygotowania pedagogicznego nauczycieli i nauczycieli psychologów. Ich uczestnicy poświęcili półtora roku, by zdobyć niezbędne kwalifikacje wymagane w profesji nauczyciela (zgodnie z rozporządzeniem ministra edukacji narodowej z dnia 14 września 2023 r. Dz.U. 2023 poz. 2102). Teraz sami będą mogli kształcić innych.

Dokumenty absolwentom wręczyli 12 kwietnia mgr Beata Romek — kierownik studiów oraz dyrektor Centrum Pedagogiki i Psychologii PK i koordynator ds. kształcenia PK dr inż. Otmara Vogt. Uroczystość odbyła się w pawilonie wystawowo-ekspozycyjnym „Kotłownia”, na terenie głównego kampusu uczelni przy ulicy Warszawskiej 24.

Studia trwały 3 semestry, uczestniczyły w nich 64 osoby (w tym 20 nauczycieli psychologów). Były przeznaczone dla kandydatów na nauczycieli przedmiotów zawodowych i kierunkowych w dziedzinie nauk ścisłych, artystycznych, a także lektorów języków obcych. (Mogli z nich skorzystać absolwenci studiów pierwszego stopnia i studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na kierunkach, których programy studiów określały efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności odpowiadające wymaganiom ogólnym odpowiedniej podstawy programowej przedmiotu nauczania).

Program obejmował zajęcia w modułach takich, jak: pedagogika, psychologia, dydaktyka oraz praktykę zawodową. Prowadzili je nauczyciele akademicy Politechniki Krakowskiej.

Trudno ukryć radość. Andrzej Lasok (w środku) w towarzystwie kierownika studiów Beaty Romek oraz koordynatora ds. kształcenia na PK Otmara Vogta

Centrum Pedagogiki i Psychologii to pozawydziałowa jednostka dydaktyczna Politechniki Krakowskiej. Należy do grona członków-założycieli Polskiej Sieci Kształcenia Modułowego. Posiada certyfikat instytucji szkoleniowej, spełniającej kryteria jakości w zakresie projektowania, realizowania oraz ewaluowania modułowych programów kształcenia i szkolenia zawodowego, kształcenia na studiach podyplomowych w zakresie doradztwa zawodowego oraz przygotowania pedagogicznego czy innych form zdobywania uprawnień pedagogicznych (np. kursów dla asystentów i doktorantów oraz dla studentów).

Trwają zapisy na kolejne edycje studiów podyplomowych — z zakresu przygotowania pedagogicznego dla nauczycieli i nauczycieli psychologów; doradztwa kariery i rozwoju zawodowego; wspierania rozwoju i edukacji osób w spektrum autyzmu z treningiem umiejętności społecznych czy psychologii menedżerskiej i zarządzania — oraz kursy przygotowania pedagogicznego dla nauczycieli akademickich i doktorantów oraz studentów.

• |K.T.|

Absolwenci studiów podyplomowych Centrum Pedagogiki i Psychologii PK wraz z Beatą Romek i Otmarem Vogtem

BARTŁOMIEJ
HOMIŃSKI

ZDJĘCIA: JAN ZYCH

Zjazd uczestników programu wymiany akademickiej między Politechniką Krakowską a Uniwersytetem Tennessee

Kraków-Knoxville Exchange Alumni Reunion 2025

Uczestniczki pierwszego rocznika wymiany (w 1992 r.): Magdalena Kozień-Woźniak (dziekan WA), Ewa Grabowska i Kinga Racoń-Leja dzielą się wspomnieniami

Od lewej: prorektor PK Katarzyna Bizon, dziekan CoAD UT Jason Young i dziekan WA PK Magdalena Kozień-Woźniak

John Sanders, uczestnik wymiany w 1996 r., Stanisław Markowski i Tomasz Moskal (uczestnicy wymiany w 1997 r.) dziś i na zdjęciu sprzed 28 lat

W dniach 22–24 maja absolwenci Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej oraz College of Architecture and Design Uniwersytetu Tennessee w Knoxville, w Stanach Zjednoczonych, spotkali się w Krakowie, aby wspólnie świętować ponad trzydzieści lat niezwykle udanej wymiany dydaktycznej. Wydarzenie, inspirowane amerykańską kulturą akademicką i stanowiące wyraz pielęgnowania więzi pomiędzy absolwentami i ich *Alma Mater*, wpisało się w kalendarium obchodów jubileuszu 80-lecia Politechniki Krakowskiej oraz 60-lecia College of Architecture and Design Uniwersytetu Tennessee.

Odbývający się pod patronatem rektora Politechniki Krakowskiej, a zorganizowany wspólnie przez obie uczelnie zjazd absolwentów (*Kraków — Knoxville Exchange Alumni Reunion 2025*), którzy na przestrzeni lat wzięli udział w wymianie akademickiej pomiędzy tymi uczelniami, był pierwszym oficjalnym wydarzeniem tego rodzaju.

W mury PK ściągnęło prawie 70 absolwentów architektury na Politechnice Krakowskiej, a zza oceanu — prawie 50 absolwentów architektury na Uniwersytecie Tennessee (roczniki: od 1992 wzwyż). Dla wielu osób spotkanie było pierwszą, od czasu opuszczenia murów PK, okazją do odnowienia kontaktu z uczelnią i byłymi profesorami. Liczba uczestników, wraz z osobami towarzyszącymi, emerytowanymi oraz aktywnymi nauczycielami akademickimi i władzami obu uczelni, studentami z Uniwersytetu Tennessee obecnie przebywającymi na wymianie w Krakowie oraz specjalnymi gośćmi, przekroczyła 190.

Oficjalna uroczystość rozpoczęła się 22 maja od powitalnego koktajlu w budynku Wydziału Architektury przy ulicy Kanoniczej. Miejsce wybrano nieprzypadkowo, bowiem tam odbywały się zajęcia pierwszych kilkunastu roczników amerykańskich studentów (w latach 1992–2005). Tego wieczoru, w zabytkowych murach uczelni, odżyły wspomnienia z okresu, który dla wielu stał się niezwykle ważną i inspirującą przygodą życia.

Kolejnego dnia, 23 maja, uczestnicy zjazdu zgromadzili się w budynku Podchorążówki, w którym program wymiany funkcjonuje od 2006 r. do dziś. Po śniadaniu w sali Rady Wydziału uczestnicy przenieśli się do sali audytorijnej, by wziąć udział w konferencji dotyczącej ponadtrzydziestoletniej współpracy obu uczelni. Przybyłych gości powitali dziekan Wydziału Architektury PK prof. Magdalena Kozień-Woźniak oraz dziekan College of Architecture and Design Uniwersytetu Tennessee prof. Jason Young.

Do uczestników zwróciły się prorektor ds. kształcenia i współpracy z zagranicą dr hab. inż. Katarzyna Bizon, prof. PK oraz konsul generalna Stanów Zjednoczonych w Krakowie Erin Nickerson. Nawiązując do własnych doświadczeń — studentki przybyłej na wymianę do Polski krótko po przełomie 1989 r., pani konsul podkreśliła znaczenie wymiany akademickiej jako platformy budowania relacji i bogacenia doświadczeń. Swoimi refleksjami podzielił się dr hab. inż. arch. Krzysztof Bojanowski, związany z programem przez prawie trzydzieści lat, a koordynujący jej przebieg po stronie PK w latach 1992–1997 i 2007–2022.

Spotkanie odbywało się w murach uczelni, więc nie mogło zabraknąć wykładów. Pierwszy, zatytułowany „Architecture in Troubled Times”, wygłosił gość specjalny zjazdu — Thomas Vonier, prezes Amerykańskiego Instytutu Architektów (*American Institute of Architects, AIA*) w 2017 r. oraz

Międzynarodowej Unii Architektów (*Union internationale des architectes*, UIA) w latach 2017–2021.

W dalszej części konferencji dziekan prof. Magdalena Kozień-Woźniak oraz prof. Jason Young prezentowali swoje wydziały, kreśląc wizję ich dalszego rozwoju. Zwrócili szczególną uwagę na konieczność i chęć kontynuowania owocnej współpracy międzyuczelnianej. Następnie głos zabrali — kierujący programem architektury w College of Architecture and Design Uniwersytetu Tennessee prof. Carl Lostritto oraz dr Bartłomiej Homiński, koordynator wymiany od 2022 r. i główny organizator zjazdu po stronie PK. Przedstawił on stan realizacji programu oraz obecnie zaangażowanych weń profesorów i pracowników. Wspomnił o dwóch zmarłych w 2021 r., a zasłużonych dla funkcjonowania programu osobach — prof. Annie Palej, która była koordynatorem wymiany w latach 1997–2007 oraz architekcie Stanisławie Deńce, wieloletnim wykładowcy na Wydziale Architektury PK. Oboje przez trzy lata byli zatrudnieni na Uniwersytecie Tennessee na stanowisku profesorów wizytujących. Część konferencyjną zamknął wykład dr hab. inż. Klaudii Stali, prof. PK z Wydziału Architektury PK dotyczący historii Podchorążówki — dawnego pałacu królewskiego w Łobzowie, a obecnie siedziby Wydziału Architektury PK. Po wykładzie chętni zwiedzili wybrane przestrzenie budynku.

Kulminacją wydarzenia były gala i bankiet, które odbyły się tego samego dnia wieczorem w Muzeum „Manggha”. Toast wzniesli prorektor Katarzyna Bizon oraz dziekani Magdalena Kozień-Woźniak i Jason Young, co dało początek wieczorowi pełnemu wrażeń i wielogodzinnych rozmów, które między sobą wiodli zgromadzeni absolwenci i osoby związane z programem. Szczególnie wzruszająca była ta część uroczystości, kiedy uczestnicy na scenie dzielili się swoimi refleksjami. Przypominali, jak ważnym doświadczeniem akademickim, zawodowym oraz osobistym była możliwość skorzystania ze studiów na uczelni w Krakowie lub w Knoxville.

Od 1992 r., kiedy dzięki podpisanemu przez rektorów obydwu uczelni porozumieniu, do Knoxville w Stanach Zjednoczonych wyjechała pierwsza grupa studentów Politechniki Krakowskiej, do dziś w programie wzięło udział ponad trzystu studentów Wydziału Architektury PK, a podobna ich liczba z Uniwersytetu Tennessee odbyła jednosemestralne studia w Krakowie. Dziewiętnaścioro uczestników wymiany z PK pracuje dziś na Wydziale Architektury PK. Zjazd zacieśnił więzi między Wydziałem Architektury Politechniki Krakowskiej a College of Architecture and Design Uniwersytetu Tennessee. Władze obu uczelni podkreślały, że wymiana jest kluczowym elementem ich oferty studiów zagranicznych. Czas spędzony razem w Krakowie pozwolił dostrzec i to, że uczestników wymiany połączyło porozumienie pomiędzy dwiema uczelniami, ale owocuje ono wspólnotą doświadczeń oraz wieloletnimi przyjaźniami, związkami, a nawet małżeństwami. Publiczne i kuliarskie wypowiedzi uświadomiły, że program oraz społeczność, która dzięki niemu istnieje, są wyjątkowe.

Wydarzenie, którego organizację sfinansowali uczestnicy z obu uczelni, wsparli rektor Politechniki Krakowskiej i dziekan Wydziału Architektury PK oraz sponsorzy: Frena, Abart Wykładziny, Abion i Geberit.

W rozmowie z Krzysztofem Bojanowskim (z prawej), długoletnim koordynatorem programu na WA PK, Paweł Węglowski i Anna Urbanik (uczestnicy wymiany w 2016 r.)

Jacek Czubiński (z prawej), nauczyciel prawie 30 roczników polskich i amerykańskich uczestników wymiany, profesor wizytujący na UT (1994–1996) oraz Julian Wandzilak, uczestnik wymiany w 2015 r.

Od lewej: Krzysztof Bojanowski, Stefan Dousa i Gary Gaston, uczestnik wymiany w 1998 r.

Thomas Vonier w rozmowie z konsulem generalną Stanów Zjednoczonych Erin Nickerson

Dr inż. arch. Bartłomiej Homiński jest adiunktem w Katedrze Urbanistyki i Architektury Struktur Miejskich na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej, pełni funkcję wydziałowego koordynatora wymiany studenckiej w ramach umów bilateralnych z uczelniami zagranicznymi (poza programem Erasmus+).

Projekt
Urszula Matoga

Świętowany w dniach 8–15 maja tego roku Tydzień Biblioteki PK wpisał się w obchody jubileuszu 80-lecia Politechniki Krakowskiej. Bogaty program wydarzeń przyciągnął wielu sympatyków i przyjaciół Biblioteki, a jubileuszowe wydanie „Bibliodniówki” zostało docenione przez czytelników (jest dostępne w Repozytorium PK).

Podczas bibliotecznego pikniku
Fot.: Michał Pierewicz

Święto Biblioteki zorganizowano na PK po raz 19. Przyświecało mu ogólnopolskie hasło: „Biblioteka. Lubię

tu być”. Wydarzenie rozpoczął piknik dla społeczności akademickiej. Oprawę muzyczną zapewniło, jak co roku, Radio „Nowinki”. Karmiliśmy ciało i umysł — częstowaliśmy grillowanymi przekąskami, a także informacjami o bibliotecznych usługach, zasobach oraz nowej kolekcji w Repozytorium PK, zatytułowanej „Z kart historii PK”. Zbiór prezentuje bogactwo wiedzy o tradycji i rozwoju uczelni. Wyznaczyliśmy także „Ścieżkę otwartości” w ramach otwartej nauki, „Krzewiliśmy wiedzę”, rozdając sadzonki i nagradzaliśmy gadżetami w konkursie wiedzy o Bibliotece PK oraz książkami w myśl inicjatywy „Uwalniamy książki, dzielimy się z innymi radością czytania”. Przeprowadziliśmy także zbiórkę książek dla dzieci i ich opiekunów, przebywających w Szpitalu im. Stefana Żeromskiego w Krakowie. Podczas pikniku pracownicy Centrum Sportu i Rekreacji PK prowadzili pomiar BMI (ang. *Body Mass Index* — wskaźnik masy ciała), co niektórym pomagało w wyborze kolejki — po kolejną kiełbasę lub by zaspokoić głód wiedzy.

W kolejnych dniach odbyły się konsultacje na temat Portalu Zarządzania Wiedzą CRIS PK oraz danych badawczych i RODBUK-a. Zorganizowane zostały spotkanie informacyjne dla pracowników bibliotecznych jednostek PK oraz pokaz „Marginalia — warsztat pracy na podstawie najstarszego starodruku w zbiorach Biblioteki PK”. Odbyło się również naukowe seminarium „Od wiedzy drukowanej do cyfrowego przewodnika

z wykorzystaniem AI". Wydarzenie — zaplanowane w związku z jubileuszem 80-lecia PK — miało wyjątkowy charakter i obejmowało prelekcję Urszuli Matogi (Biblioteka PK) zatytułowaną „Od archiwum do aplikacji — proces digitalizacji wiedzy o Politechnice Krakowskiej” oraz krótki wykład Huberta Tomany (Wydział Informatyki i Telekomunikacji PK) na temat eksploracji zasobów archiwalnych Politechniki Krakowskiej z użyciem systemów dialogowych, opartych na dużych modelach językowych. Wykład poświęcony prawom języka naturalnego przedstawił prof. Stanisław Drożdż (Wydział Informatyki i Telekomunikacji PK).

Na koniec odbyło się spotkanie poetyckie z prof. Leszkiem Wojnarem — „Co poeta miał na myśli?”. Poprowadził je redaktor Radia „Nowinki”, Michał Lebiest. Poznaliśmy prof. Wojnara jako człowieka wszechstronnego, utalentowanego i pełnego pasji. Jego tomik poetycki „Ukłucie uczucia” dostępny jest w Repozytorium PK. Spotkanie zostało nagrane, i zostanie wyemitowane na antenie Radia „Nowinki”.

Podczas wielu spotkań z czytelnikami, pracownikami i studentami Politechniki podkreślaliśmy, że pomimo zbliżającego się remontu budynku głównego Biblioteki, instytucja nie przestaje istnieć, nie zamyka się na potrzeby swoich użytkowników. Jesteśmy dostępni, chętni do wsparcia i zaspakajania naukowych potrzeb informacyjnych społeczności akademickiej. Serdecznie zapraszamy do śledzenia strony Biblioteki PK pod adresem: www.biblos.pk.edu.pl oraz naszych mediów społecznościowych: FB, Instagrama oraz platformy X, gdzie znajdują się najświeższe informa-

Rysunkowy komentarz Leszka Wojnara powstał „na gorąco” podczas spotkania w Bibliotece PK

cje dotyczące zasad korzystania z Biblioteki, jej usług oraz zbiorów.

Mgr Krystyna Wiatr jest pracownikiem Oddziału Udostępniania Zbiorów w Bibliotece PK.

Tydzień Biblioteki był świętem wszystkich bibliotekarzy PK
Fot.: Jan Zych

O życiu i o wierszach podczas Tygodnia Biblioteki PK

Leszek Wojnar
podczas spotkania
w Bibliotece
Fot.: Jan Zych

Leszek Wojnar, profesor Wydziału Mechanicznego PK, znany ze sportowych pasji i ciętej riposty oraz satyrycznych rysunków (m.in. publikowanych na łamach „Naszej Politechniki”), w rozmowie z redaktorem Radia „Nowinki” Michałem Lebiestem wystąpił w jeszcze jednej roli — jako autor wydanego w 2007 r. tomiku poetyckiego „Ukłucie uczucia”. Przeczytał także kilka swoich utworów.

Pytanie: „Co poeta miał na myśli”, przewrotnie nawiązujące do schematyzmu szkolnej lektury, skłoniło go do wyznania, że poczucie humoru i pisanie wierszy pomagają radzić sobie z trudnymi doświadczeniami życiowymi. „Praca z wierszem” to także rodzaj ćwiczenia językowego. Nie jest to intratne ani przynoszące punkty w ewaluacji zajęcie, stwierdził. Tomik nie był przeznaczony na sprzedaż, a cały nakład Autor rozdysponował wśród znajomych. Dla porównania: dwa podręczniki akademickie, których prof. Leszek Wojnar jest autorem, doczekały się 15 tys. i 10 tys. pobrań z Repozytorium Biblioteki PK, gdzie znajdują się ich cyfrowe wersje.

Pytanie o to, czy uczucia pomagają w pracy naukowej i w kręgach naukowych, gość Biblioteki spuentował dowcipem. Gdyby możliwa była życiowa historia alternatywna, to karierę zawodową związałby z informatyką lub medycyną albo projektowaniem graficznym. Poproszony o pamiątkowy wpis, wykonał rysunek, który zaprezentowaliśmy na poprzedniej stronie.

▪ [K.T.]

KATARZYNA
OSIADŁA

ZDJĘCIA: JAN ZYCH

Seminarium naukowe: digitalizacja, język i sztuczna inteligencja

Biblioteka PK włączyła się w debatę nad rolą dziedzictwa akademickiego w erze cyfrowej, organizując interdyscyplinarne seminarium naukowe „Od wiedzy drukowanej do cyfrowego przewodnika z wykorzystaniem AI”. Refleksja prelegentów i dyskutantów seminarium wybrzmiała

w szczególnym kontekście — w roku, w którym PK świętuje swoje 80-lecie.

Podczas seminarium zostały zaprezentowane rezultaty procesu digitalizacji materiałów archiwalnych

Seminarium otworzył
i powitał gości dy-
rektor Biblioteki PK
Marek Górski

dotyczących historii Politechniki Krakowskiej, projektu realizowanego w ramach inicjatyw Komitetu Organizacyjnego Jubileuszu. Dotychczas w kolekcji „Z kart historii PK”, znajdującej się w Repozytorium PK, udostępniono ponad 150 pozycji. Są to książki, materiały informacyjne oraz albumy. Biblioteka PK pozyskuje je dzięki współpracy z jednostkami organizacyjnymi uczelni.

W części referatowej mgr Urszula Matoga (Biblioteka PK) przedstawiła prezentację pt. „Od archiwum do aplikacji — proces digitalizacji wiedzy o Politechnice Krakowskiej”, omawiając kolejne fazy prac nad przekształcaniem zasobów archiwalnych w formę cyfrową. Proces digitalizacji obejmuje wiele etapów, począwszy od przygotowania materiałów, poprzez skanowanie z wykorzystaniem specjalistycznych urządzeń, aż po zaawansowaną obróbkę graficzną. Kluczowym elementem jest zastosowanie technologii OCR (*Optical Character Recognition*), umożliwiającej konwersję obrazu tekstu na format edytowalny. Ze względu na zmienną jakość źródeł oraz ograniczenia automatycznego rozpoznawania znaków, niezbędna jest ręczna korekta wyników OCR. Stanowi ona jeden z najbardziej czasochłonnnych etapów całego procesu. Urszula Matoga podkreśliła również wartość historyczną digitalizowanych materiałów oraz znaczenie ich udostępnienia szerokiemu gronu odbiorców. (Prezentacja znajduje się w Repozytorium PK, pod adresem: <https://repozytorium.biblos.pk.edu.pl/resources/50729>).

W dalszej części seminarium Hubert Tomana (Wydział Informatyki i Telekomunikacji) zaprezentował aplikację opartą na dużych modelach językowych, umożliwiającą eksplorację zasobów archiwalnych PK w formie systemu dialogowego. W referacie pt. „Eksploracja zasobów archiwalnych Politechniki Krakowskiej z użyciem systemów dialogowych opartych na dużych modelach językowych” wyjaśnił proces tworzenia tego narzędzia oraz zaprezentował funkcjonalność opracowywanego chatbota. System, wykorzystując przetwarzanie języka naturalnego, umożliwia intuicyjne formułowanie zapytań i efektywne pozyskiwanie informacji z obszernego zbioru cyfrowych materiałów zgromadzonych w kolekcji „Z kart historii PK”.

Zwieńczeniem seminarium był wykład prof. Stanisława Drożdża (Wydział Informatyki i Telekomunikacji) pt. „Prawa języka naturalnego” dotyczący języka jako systemu złożonego, podlegającego prawom statystycznym i matematycznym. Wystąpienie obejmowało zagadnienia związane z genezą i ewolucją języka, jego strukturą oraz znaczeniem interpunkcji. Szczególną uwagę wykładowca poświęcił statystycznym właściwościom języka natural-

nego, takim jak rozkłady częstości słów (prawo Zipfa), korelacje długozasięgowe oraz entropia informacyjna — narzędzia te stanowią podstawę ilościowej analizy tekstów i są przedmiotem jego wieloletnich badań.

Uczestnicy seminarium zapoznali się z funkcjonowaniem pracowni digitalizacji w Bibliotece PK. Gościom zaprezentowano działanie profesjonalnych skanerów wykorzystywanych w procesie digitalizacji oraz oprogramowania wspomagającego przetwarzanie i udostępnianie zasobów cyfrowych. Spotkanie umożliwiło bezpośredni wgląd w zaplecze techniczne oraz praktyczne aspekty realizacji cyfrowego repozytorium naszej Uczelni.

Prelekcje i spotkania seminaryjne odbywały się 13 maja, w trakcie całego cyklu imprez związanych z Tygodniem Biblioteki PK w siedzibie Biblioteki na Wydziale Mechanicznym PK. Seminarium stanowiło przykład efektywnej współpracy pomiędzy naukowymi i administracyjnymi jednostkami Uczelni. Zgromadziło kadrę naukową, zaproszonych gości. Prelekcjom przysłuchiwał się także rektor PK prof. Andrzej Szarata.

Mgr Katarzyna Osiadła jest pracownikiem Oddziału Informatyzacji Biblioteki PK.

Prelegenci (od lewej): Urszula Matoga, Stanisław Drożdż, Hubert Tomana

Goście zwiedzili także pracownię digitalizacji zbiorów

Uwalniamy książki — dzielimy się radością czytania!

Bookcrossing to międzynarodowy ruch społeczny, promujący czytelnictwo poprzez swobodne i bezpłatne dzielenie się książkami. Polega na pozostawianiu książek w miejscach publicznych lub na specjalnych półkach, by inni mogli je zabrać, przeczytać, a następnie przekazać dalej.

Bookcrossing na świecie...

Idea narodziła się w 2001 r. w Stanach Zjednoczonych z inicjatywy programisty Rona Hornbakera. Stworzył on platformę umożliwiającą rejestrowanie książek i śledzenie ich dalszej podróży. Projekt szybko zyskał globalny zasięg. Na stronie internetowej społeczności znajdują się m.in. informacje o zespole, wydarzeniach, forum, odpowiedzi na najczęstsze pytania oraz ciekawostki. Dzięki interaktywnej mapie można śledzić miejsca uwolnienia książek, przeglądać statystyki oraz poznawać innych użytkowników.

Zob.: <https://www.bookcrossing.com>

...i w Polsce

W Polsce ruch bookcrossingowy pojawił się w 2003 r. i zyskał popularność dzięki zaangażowaniu lokalnych społeczności i instytucji. Przez wiele lat ideę „uwalniania książek” promowała Fundacja Bookcrossing Polska. Ogólnopolskim koordynatorem akcji została — i nadal

nim pozostaje — Jolanta Niwińska. Organizowano liczne wydarzenia, powstawały specjalne półki bookcrossingowe, a książki można było rejestrować w systemie i śledzić ich dalsze losy. Oczywiście, ta „biurokracja” była całkowicie dobrowolna.

Po kilkumiesięcznej przerwie, na początku 2025 r., polska platforma została reaktywowana pod nową nazwą: „Uwalniamy Książki Polska”. W nowej odsłonie zrezygnowano z prowadzenia systemu rejestracji, skupiając się na prostym dzieleniu się książkami. Na stronie internetowej dostępne są materiały do pobrania — plakaty, logotypy oraz specjalne naklejki do oznaczania uwalnianych egzemplarzy. Organizowane są wydarzenia, powstają biblioteczki plenerowe i nowe miejsca wymiany książek.

Zob.: <https://www.uwalniamyksiazki.pl>

Ogólnopolskie Święto Wolnych Książek

XXII Ogólnopolskie Święto Wolnych Książek obchodziliśmy 17 czerwca. Była to okazja, by celebrować wolność książek, pasję czytania oraz radość dzielenia się literaturą. Tego dnia dajemy książkom drugie życie. Zgodnie z hasłem akcji „Uwalniamy Książki Polska” — „Razem możemy uczynić świat jeszcze piękniejszym — książka po książce.”

Bookcrossing na Politechnice Krakowskiej

Biblioteka Politechniki Krakowskiej od wielu lat aktywnie uczestniczy w ruchu bookcrossingowym. Aktualnie prowadzimy trzy półki bookcrossingowe:

- w pawilonie bibliotecznym, przy wejściu do Oddziału Informacji Naukowej,
- w głównym holu pawilonu bibliotecznego,
- w czytelni Biblioteki Wydziału Mechanicznego.

Półki oznaczone logotypem akcji „Uwalniamy Książki” — to żywe punkty wymiany książek. Tytułów systematycznie przybywa, część z nich wraca po przeczytaniu, a nowe trafiają z różnych źródeł np. z prywatnych księgozbiorów, które regularnie „przewietrzamy”. Mamy również stałych, wiernych użytkowników.

Serdecznie dziękujemy za przekazanie dziesiątek (a może i setek) książek! Tradycyjnie promujemy akcję podczas Tygodnia Biblioteki PK. W czasie pikniku organizowanego w tym czasie uwalniamy i zbieramy książki, które następnie trafiają ponownie do obiegu. Zachęcamy społeczność akademicką Politechniki Krakowskiej do włączania się w akcję promującą czytelnictwo.

Mgr Aneta Kowalska jest kierownikiem Oddziału Informacji Naukowej w Bibliotece PK.

Zadbaj o siebie — oddech, spokój, chwila

PATRYCJA ZEMŁA

Przeciążenie bodźcami, szumy informacyjne w połączeniu z niepewnością jutra negatywnie wpływają nie tylko na umysł, ale również na ciało. Gdy czujemy się wyczerpani, w naturalny sposób ciało skłania się do głębokiego odpoczynku w postaci snu, jednak nie zawsze możemy skorzystać choćby z krótkiej drzemki w ciągu dnia. Dysponujemy jednak technikami, które pozwalają zredukować napięcie oraz zrelaksować umysł. Jednym z prostych i skutecznych sposobów wspierania dobrostanu psychicznego, adekwatnym w środowisku pracy lub nauki, jest praktyka relaksacyjna. Choć taka aktywność może wydawać się czymś banalnym, jej pozytywny wpływ na funkcjonowanie organizmu jest wielowymiarowy.

Czym jest relaksacja?

Relaksacja to stan fizjologicznego i psychicznego odprężenia, kiedy organizm wychodzi z trybu „walki lub ucieczki” i przechodzi w fazę regeneracji, spokoju i odpoczynku. Jest procesem uwalniającym umysł i ciało od stresu i napięcia, a jak wiadomo, redukcja napięcia emocjonalnego prowadzi do lepszej koncentracji. Z medycznego punktu widzenia¹ relaksacja przynosi wymierne korzyści, takie jak: zmniejszenie napięcia lękowego, obniżenie ciśnienia tętniczego oraz usprawnienie funkcjonowania żołądka i jelit. Sprzyja pojawianiu się w mózgu fal alfa (8–12 Hz), charakterystycznych dla stanów wyciszenia. Ich obecność pomaga obniżyć napięcie, poprawia koncentrację i wspiera regenerację układu nerwowego. Nawet 15-minutowa sesja relaksacyjna dziennie może przynieść chwilową ulgę zmęczonemu umysłowi. Długotrwały efekt jest związany z umiejętną samoregulacją i można go osiągnąć, wykonując regularnie i uważnie ćwiczenia.

Jak relaksacja wpływa na zdrowie psychiczne?

- Redukuje poziom stresu i napięcia

W czasie relaksacji obniża się poziom kortyzolu (hormonu stresu). Zmniejsza się napięcie mięśniowe i spowalnia akcja serca. Regularne praktykowanie relaksacji pozwala organizmowi nauczyć się szybciej powracać do równowagi po trudnych sytuacjach.

- Wzmacnia odporność psychiczną

Systematyczne wprowadzanie relaksacji do codziennego rytmu dnia pomaga lepiej radzić sobie z wyzwaniami. Zwiększa się umiejętność regulowania emocji, dystansowania się wobec trudnych myśli i sytuacji oraz podejmowania bardziej świadomych decyzji.

- Poprawia koncentrację i jakość snu

Wyciszenie umysłu sprzyja lepszej koncentracji w ciągu dnia oraz bardziej efektywnej regeneracji organizmu

1. Zob.: Jan Blecharz, „Relaksacja”, portal Medycyna Praktyczna, [on-line] <https://www.mp.pl/pacjent/rehabilitacja/relaks/130230-relaksacja> [dostęp: 21.05.2025].

podczas snu. Osoby praktykujące relaksację w sposób regularny częściej doświadczają poczucia jasności umysłu i łatwiej skupiają się na codziennych wyzwaniach.

- Buduje kontakt z samym sobą

Relaksacja sprzyja zatrzymaniu się, zauważeniu własnych potrzeb i emocji. To moment, w którym można zajrzeć w głąb siebie i z większą troską odpowiedzieć na sygnały, które wysyła nam ciało i umysł.

Przegląd wybranych technik relaksacyjnych

Krótkie sesje relaksacyjne mogą polegać na spokojnym oddychaniu, słuchaniu uspokajającej muzyki lub zamknięciu oczu i wsłuchaniu się we własne ciało. Mogą też obejmować rozmaite formalne techniki, takie jak medytacja lub ćwiczenia oddechowe. Przybierają również formę wizualizacyjną, formę treningu autogennego, relaksacji mięśniowej czy praktykowania uważności.

Trening Jacobsona, czyli progresywna relaksacja mięśni (ang. *progressive muscle relaxation*), której założenia zostały opracowane przez amerykańskiego fizjologa, psychiatrę i naukowca Edmunda Jacobsona (1888–1983). Zauważył on zależność, z której wynikało, że wraz ze zmniejszeniem napięcia mięśniowego występuje korzystny wpływ na układ nerwowy w postaci redukcji poziomu lęku, wyciszenia i uspokojenia, zgodnie ze stwierdzeniem samego Jacobsona: „Zaniepokojony umysł nie może istnieć w zrelaksowanym ciele”². Choć sama metoda powstała na przełomie lat 20. i 30. ubiegłego wieku, to nadal cieszy się popularnością i jest zalecana przez psychologów oraz psychoterapeutów jako forma wspomagająca walkę ze stresem. Początkowo trening Jacobsona najlepiej wykonywać w pozycji leżącej (relaksacja ogólna), dopiero po jakimś czasie można spróbować pólleżeć lub siedzieć. Ważne, aby wybrać taką pozycję, która nie będzie prowadzić do odczuwania dyskomfortu. Sama aktywność polega na napinaniu i rozluźnianiu określonych grup mięśni. Nie ma znaczenia, które partie mięśni są napinane jako pierwsze. Można zacząć np. od głowy i stopniowo przesuwając napięcie na kolejne partie mięśni. Każda część może być napinana 2 lub 3 razy. Wraz z wdechem napinamy dany mięsień i utrzymujemy go w napięciu przez około 5 sekund, a następnie rozluźniamy go wraz z wydechem. Następnie robimy krótką przerwę, aby przez kilkanaście sekund z uważnością poobserwować reakcję organizmu — tak, by różnica pomiędzy napiętym a rozluźnionym mięśniem była dla nas odczuwalna. Główne korzyści ze stosowania tej techniki relaksacyjnej obejmują

2. Cyt. za: Izabela Orlicz, „Trening Jacobsona: na czym polega i jakie daje efekty progresywna relaksacja mięśni?”, portal Poradnik Zdrowie, [on-line] <https://www.poradnikzdrowie.pl/psychologia/rozwoj-osobisty/trening-jacobsona-na-czym-polega-i-jakie-daje-efekty-progresywna-relaksacja-miesni-aa-nAk5-PNq8-GRDS.html> [dostęp: 21.05.2025].

Mgr Patrycja Zemła jest absolwentką studiów magisterskich na kierunku filologia polska oraz studiów podyplomowych w zakresie psychologii w biznesie i zarządzaniu, terapii środowiskowej i psychologii klinicznej. W CeWSA prowadzi cotygodniowe sesje relaksacyjne. Więcej informacji na: <https://cewsa.pk.edu.pl/o-cewsa/poznajmy-sie/mgr-patrycja-zemla/>
Fot.: Ze zbiorów Patrycji Zemły

przeciwdziałanie stanom lękowym, poprawę jakości snu oraz funkcjonowania narządów wewnętrznych.

Trening autogeny Schultz to technika opracowana przez Johanna Heinricha Schultza (1884–1970), niemieckiego psychiatrę i psychoterapeutę. Aby opracować system ćwiczeń, korzystał on z metod zaczerpniętych z jogi oraz medytacji zen, z pominięciem ich mistyczno-religijnego aspektu. Autogenność w nazwie techniki polega na tym, że człowiek sam i świadomie oddziałuje na własny układ nerwowy³. Celem treningu jest osiągnięcie stanu głębokiego odprężenia psychicznego i fizycznego poprzez świadome wywoływanie określonych wrażeń, takich jak ciężkość i ciepło. W myślach powtarzamy formuły (autosugestie), które mają prowadzić do rozluźnienia mięśni, spowolnienia oddechu i pracy serca oraz ogólnego wyciszenia organizmu. Ćwiczenia wykonywane podczas tej techniki relaksacyjnej opierają się na przeświadczeniu, że myśli wpływają na ciało — jeśli np. wyobrażymy sobie, że ramię staje się ciężkie i ciepłe, organizm może na to realnie zareagować. Aby przygotować się do treningu autogenego należy przyjąć leżącą lub półsiedzącą pozycję ciała, zamknąć oczy i rozluźnić ciało. Następnie powtarzamy w myślach lub na głos formuły typu: „Oddycham spokojnie...”, „Moje ręce są ciężkie...”, „Czoło jest chłodne...” lub podobne. Powtarzanie tego typu sugestii powoduje obniżenie napięcia mięśniowego, uspokojenie pracy serca, spowolnienie oddechu i stan rozluźnienia psychicznego. Na końcu ćwiczenia następuje powrót do rzeczywistości, czyli świadome rozruszanie ciała, takie jak np. poruszenie palcami, przeciągnięcie się, aby w łagodny sposób powrócić do stanu aktywności.

Metoda Butejki (ang. *Buteyko method*) została opracowana przez Konstantina Pawłowicza Butejkę (1923–2003), radzieckiego lekarza pochodzenia ukraińskiego, który podczas pracy w szpitalu zauważył, że pacjenci z chorobami układu oddechowego i nadciśnieniem tętniczym oddychali w sposób szybki i głęboki⁴, co powodowało obniżenie poziomu dwutlenku węgla we krwi. K. Butejko opracował system ćwiczeń, który pomaga oddychać spokojniej i uczy, jak oddychać przez nos, świadomie spłycać oddech i wydłużać przerwy oddechowe. Nie jest to jednak metoda, która może być stosowana na własną rękę, ale powinna być trenowana pod okiem certyfikowanego instruktora.

Uważność (ang. *mindfulness*), czyli świadome, łagodne kierowanie uwagi na to, co dzieje się „tu i teraz”, bez oceniania i zmieniania czegokolwiek. To pojęcie wprowadził do świata zachodniej medycyny Jon Kabat-Zinn (1944–), amerykański biolog molekularny i profesor medycyny.

3. Zob.: „Trening autogeny Schultz — zasady, zastosowanie, efekty treningu”, portal Medonet, [on-line] <https://www.medonet.pl/zdrowie,trening-autogeny-schultza---zasady--zastosowanie--efekty-treningu,artykul,1729537.html> [dostęp: 21.05.2025].

4. Zob.: „Historia metody Butejki i jej twórcy”, Metoda Butejki. Piotr Gózdź, [on-line] https://metodabuteyko.pl/?page_id=81 [dostęp: 21.05.2025].

Opracował on metodę MBSR (ang. *Mindfulness-Based Stress Reduction*), czyli technikę redukującą poziom stresu. Jej celem jest radzenie sobie ze stresem, bólem i trudnymi emocjami poprzez rozwijanie uważności. MBSR łączy w sobie praktykę uważności, świadomą pracę z ciałem, codzienne obserwowanie reakcji emocjonalnych i myślowych oraz świadome podejmowanie decyzji, jak i przeżywanie reagowania zamiast automatycznych reakcji. Głównymi elementami tej techniki są: skanowanie ciała z uważnością, skupienie się na oddechu, myślach i emocjach oraz ćwiczenie uważności podczas codziennych aktywności.

Ogólne zasady stosowania technik relaksacyjnych

1. Zadbaj o odpowiednią przestrzeń — wybierz miejsce, w którym docierając z otoczenia bodźce będą ograniczone. Najlepsze jest ciche i spokojne miejsce, w którym nikt nie będzie przeszkadzał. Zgaś lub przyćmi światło, jeśli tego potrzebujesz. Wyłącz telefon.
2. Ubierz się komfortowo — najlepiej w luźne, nieuciskające ubranie. Możesz zdjąć buty, zegarek i biżuterię, by swobodnie oddychać i się poruszać.
3. Daj sobie chwilę przed rozpoczęciem — nie uczestnicz w sesji „z biegu”, poświęć kilka minut na zatrzymanie się i zastanowienie, w jakim celu to robisz. Poczuj, że to czas tylko dla Ciebie — nie musisz nigdzie się spieszyć.
4. Miej otwartość i akceptację — potraktuj relaksację ze spokojem i bez oczekiwań. Nie musi zostać wykonana perfekcyjnie.
5. Zadbaj o odpowiadającą Ci pozycję ciała.
6. Możesz rozpocząć od trwającego od 5 minut do 10 minut etapu świadomego oddychania lub krótkiej wizualizacji. Ważne, by znaleźć sposób najbardziej odpowiadający własnym preferencjom i rytmowi dnia. Pomocne mogą być nagrania sesji relaksacyjnych, prowadzonych przez specjalistów oraz aplikacje mobilne.
7. Pamiętaj, by nie zrywać się od razu po relaksacji. Napij się wody, przeciągnij się. Daj sobie chwilę, „posłuchaj” swoich emocji, zastanów się, czy coś się zmieniło w Twoim ciele i umyśle.

Regularne praktykowanie relaksacji to forma profilaktyki zdrowia psychicznego. To moment wytchnienia, który pozwala wrócić do codzienności z większą równowagą, energią i uważnością. To także sposób na budowanie głębszej relacji ze sobą i innymi. Dbanie o zdrowie psychiczne i równowagę jest nie tylko sprawą indywidualną, ale również elementem kultury, którą wspólnie tworzymy. Regularna relaksacja może stać się jednym z prostych, a zarazem skutecznych narzędzi budowania przyjaznego, życzliwego i wspierającego środowiska akademickiego.

„Tutejsi” Barbary Korta-Wyrzyckiej

Swoją nową książkę zaprezentowała czytelnikom, gościom Salonu Stowarzyszenia Pisarzy Polskich w Krakowie Barbara Korta-Wyrzycka. Spotkanie, które odbyło się 3 czerwca w siedzibie Stowarzyszenia przy ulicy Kanoniczej 7, prowadził reportażysta, redaktor Jakub Ciećkiewicz. Można je było także śledzić *on-line*. Obszerne fragmenty opowiadań czytał aktor Teatru Ludowego Krzysztof Górecki. Wśród zaproszonych był również Leszek Konarski, autor wydanej w 2020 r. książki „Nowa Huta — wyjście z raju”.

Barbara Korta-Wyrzycka jest postacią znaną na Politechnice Krakowskiej — pracowała jako redaktor, przez ponad dziesięć lat pełniąc też funkcję kierownika Wydawnictwa Politechniki Krakowskiej. W 2019 r. przeszła na emeryturę. Jest sekretarzem redakcji czasopisma artystyczno-literackiego „Hybryda”, członkiem Stowarzyszenia Twórczego „Polart”. W 2015 r., wraz z Michałem Stachowskim, opublikowała książkę „Profesorowie Politechniki Krakowskiej w latach 1945–2015”. Debiutowała w 2019 r. tomikiem „Kółko konsekrowanych wdów i inne opowiadania”. W tym roku wydała kolejny zbiór opowiadań „Tutejsi” to opowieść o życiu w Nowej Hucie, miejscu, które autorka zna od dziecka. Opowiadania pomagają nam „doświadczać Nowej Huty współczesnej, mentalnej, ufor-

Barbara Korta-Wyrzycka i Jakub Ciećkiewicz
Fot.: Jan Zych

owanej i podlegającej zmianom...” — zauważa w swej recenzji Jakub Ciećkiewicz. „Poznajemy ją od strony prywatności, zwyczajności: rodziny, klatki schodowej, podwórka, szkoły, biblioteki. Śledzimy losy bohaterów, przeciętnych ludzi, mających własne marzenia i dramaty, mieszkających albo osiedlających się w tym miejscu i czujących się po prostu »tutejszymi«”.

Opowiadania ukazały się w serii „Krakowska Biblioteka Młodych Stowarzyszenia Pisarzy Polskich”. Za zgodą autorki prezentujemy jedno z nich.

▪ |K.T.]

Wstyd

BARBARA
KORTA-WYRZYCKA

Nie układał się Miśce biały tydzień. Ciągłe mżyło i padało. Sukienka była piękna, lekko rozkloszowana, lekka jak chmurka i do samej ziemi. Co prawda, wszystkie dziewczynki w klasie miały ten sam fason, lecz ta była wyłącznie jej. Czuła się w niej wyjątkowa. To nic, że bez kryształków Swarowskiego czy sztucznych kwiatków i bufek z tiulu, które zafundowały córkom niektóre matki. Bardzo chciała choć przez tydzień móc się nią cieszyć. No a swoją drogą, katecheta sokolim spojrzeniem dozorował uczniów i rozliczał z absencji na majówkach.

Mama marudziła i radziła zastąpić sukienkę strojem szkolnym, wzbogaconym białą włóczkową narzutką. Dziadek wpadł jednak na prosty pomysł, żeby uniknąć zachlapania i zabrudzenia dołu sukienki. Po prostu wiązał na niej w talii najpierw luźno kwiecisty materiałowy pasek od letniej sukienki i przeciągał przez niego od dołu w kilku miejscach zebrane dłonią fałdy, potem dociskał, stabilizując konstrukcję. Na to szedł trenczyk z kapturem i oprócz niewielkich zagięć — większej szkody nie było. Zgodnie pokonywali z dziadkiem popołudniową trasę aż do czwartku, ale dzisiaj mama nie musiała zamykać przedszkola i postanowiła sama, choć raz, zaprowadzić córkę na nabożeństwo majowe.

Na szczęście roz pogodziło się, więc ruszyły świąteczne i radosne. Po nabożeństwie stanęły bezradnie pod daszkiem bocznego wyjścia. Gęsty drobny deszcz przybierał na sile, a od domu dzielił je dystans prawie półtorakilometrowy. Miśka zbłądła. „Zapomniałam paska. Sukienka się ubłoci i jutro jak nic granatowa spódnica, ale najpierw wieczorna awantura”. Mama rozłożyła parasol i próbowała osłaniać obie w nadziei na przeczekanie przelotnej przecież ulewy. Niespodziewanie podbiegł do nich mężczyzna, kulący się pod naciągniętą na głowę wiatrowką:

— Jestem ojcem Zosi. Nasze córki chodzą do jednej klasy. Proszę do samochodu. Zmieścimy się. Szkoda moknąć na deszczu.

— Ależ nie chcemy robić kłopotu. Przeczekamy.

— Nie ma mowy. Zapraszam.

Na tylnym siedzeniu była już Zosia, która odruchowo przesunęła się ku drugim drzwiom. Zajmująca resztę siedzenia Martyna ani drgnęła. Z niechętnym grymasem twarzy zebrała fałdy sukni, zostawiając Miśce wąski pasek siedzenia. Miśka przycupnęła na brzegu i silnie zatrzaskała drzwi. Ojciec Zosi całą drogę uprzejmie zagadywał mamę Miśki.

— Pogoda nas nie rozpieszcza i z pośpiechu zapominamy o podstawowych formach. Nie przedstawiłem się, jak należy. Nazywam się Jerzy Deszcz. Nomen omen!

— Mieszkamy w osiedlu apartamentowców od trzech lat, a państwo?

— My ponad trzy, ale na starym osiedlu obok apartamentowców. Kupiliśmy mieszkanie z drugiej ręki.

— To się dobrze składa. Jesteśmy sąsiadami. Zapraszam do naszego gabinetu stomatologicznego, dostępnego w ciągu usługowym od strony państwa bloków. Prowadzimy go razem z żoną. Mamy najnowsze wypełnienia, własny rentgen, no i przystępne ceny.

— Dobrze wiedzieć. Nie wybraliśmy jeszcze nowego dentysty, a do dawnej pani doktor długi dojazd, aż do Nowej Huty.

— Tym bardziej zapraszam. O, dojeżdżamy, proszę mną pokierować.

Opierająca się całym ciężarem na drzwiach ścierpięta Miśka z ulgą wysiadła.

— Cześć. Do jutra.

— Do zobaczenia w szkole — odpowiedziała Zosia.

Zaczął się nowy tydzień, spokojny, bez dodatkowych obciążeń. Misia mogła więcej czasu spędzać w domu. Lubiła, kiedy rodzice jeszcze byli w pracy, a dziadek u siebie. Mogła, po raz nie wiadomo który, obejść całe mieszkanie, pokręcić się po salonie. Cieszyła się przestronnością mieszkania. Pamiętała jak przez mgłę mieszkanie babci, za to z detalami wynajmowaną kawalerkę na Teatralnym, w której cisnęli się we trójkę, a przez cztery miesiące przed przeprowadzką jeszcze z bezdomnym dziadkiem, który przeszedł właśnie na emeryturę. Dobrze, że pół dnia spędzała z mamą w przedszkolu, a pogodne soboty na działce z dziadkiem. Kochany dziadek sprzedał po śmierci babci ich dwupokojowe lokum, żeby młodzi mogli kupić mieszkanie z jak najniższym kredytem i pokoikiem dla niego. Obecne, siedemdziesięciometrowe wydawało się Miśce olbrzymie, a przeniesienie kuchni do salonu uwolniło przestrzeń na jej własny pokój. Czuła, że to wreszcie jest dom. Właściwie wszyscy byli zadowoleni, mimo że bardzo oddalili się od starej dzielnicy. Czasem tylko dziadek z rozrzwinięciem wspominał renklody i maliny hodowane na działce przy ulicy Bulwarowej.

Tato, nauczyciel matematyki bez problemu dostał pracę w pobliskiej podstawówce i liceum. Zyskał czas na dawanie korepetycji. Mama od jesieni też nie dojeżdżała do starego przedszkola, bo znalazł się etat na sąsiednim osiedlu. Dziadek zawsze znajdował sobie jakieś zajęcie.

Miły nastrój ostatnich dni psuły tylko koszmarny pomysł mamy. Podwiezienie przez uprzejmego dentystę urosło w jej wyobraźni do rangi czynu heroicznego. Zamęczała nas, że trzeba się odwdzięczyć.

— Po co chcesz cokolwiek robić? Jeśli musisz, to zadzwoń do dentystów i podziękuj. Możesz przy okazji zapytać, czy mają swoją stronę internetową.

— No wiesz? To za mało. Trzeba zaprosić dziewczynki na podwieczorek. Chcę, żeby przynajmniej ona obracała się w lepszym towarzystwie. Miśka, zaprosz je w szkole. Weź numery telefonów, a potem ją zadzwonię do ich rodziców.

— Mamo, tato ma rację. Możesz nic nie robić albo podziękować przez telefon. Odwiozł nas kawałek z grzeczności, jechał przecież w tę samą stronę. Podziękowałyśmy, niczego więcej się nie spodziewa.

— A czemu ty się tak rozpaczliwie bronisz przed zaproszeniem koleżanek, przecież mamy teraz miejsce? Nie ma się czego wstydzić.

— Mamo, to nie są moje bliskie koleżanki. Mało je znam. Nie rozmawiamy ze sobą w szkole.

— Zaskoczyłaś mnie. Dlaczego?

— Te z ogrodzonych apartamentowców nie kolegują się z nami z blokowiska. Są cztery. Rządzi Martyna, a pozostałe robią, co każe.

— Zosia wydawała się miłą.

— Tak, jest miła, ale ulega Martynie.

— A wychowawczynie to widzi?

— Uczą się dobrze, nie sprawiają kłopotów, więc nikt się nie czepia. Chłopcy też potworzyli grupy, ale nie ze względu na to, gdzie mieszkają, a raczej czym się pasjonują.

— A co robią rodzice Martyny?

— Mama nie wiem, a o tacie opowiada, że jest politykiem, a jak zostanie ministrem, przeniosą się do Warszawy.

— Tym bardziej warto, żebyś się z nimi zaprzyjaźniła. Tato wznioł oczy do nieba, zebrał poprawiane sprawdziany i wyszedł z pokoju. Nie chciał wszczynać kłótni.

Ostatecznie to mama, gnąc się w podziękowaniach i komplementach, ustaliła termin podwieczorku z matką Zosi. Mieszkanie lśniło. Pięknie ułożone zdrowe przekąski, ale też czekoladki, domowe ciasto i napoje zachęcały do spróbowania. Punktualnie o szesnastej zabrzączał domofon. Szczupła, świetnie ostrzyżona kobieta w średnim wieku przyprowadziła obie dziewczynki.

— Proszę, niech pani wejdzie. Misiu, zajmij się koleżankami, a my sobie z panią porozmawiamy.

— Przepraszam, ale mam jeszcze sporo do zrobienia w domu. Za godzinę odbiorę obie i zawiozę na zajęcia.

— Miła, taktowna osoba. Czyja to mama?

— To jest Franka, nasza gosposia, proszę pani — spointowała sytuację Martyna.

Policzki mamy pokryły rumieniec. Wycofała się do swojego pokoju.

Specjały kulinarne zrobiły wrażenie. Dziewczynki bez zachęcania od razu się poczęstowały.

— Ładnie mieszkacie. Tak nowocześnie — odezwała się Zosia.

— Fakt. Nie przypuszczałam, że w wielkiej płycie jest tak przestronnie — potwierdziła Martyna — ale zbyt kolorowo, a panele są sztuczne i okna plastikowe. Mama mówi, że to nie na poziomie. Musisz Miśka kiedyś wpaść do naszego domu, żeby porównać standard.

— Martyna, nie bądź taka krytyczna, nie wszyscy zarabiają krocie. Też mieszkaliśmy długo w bloku.

— O, masz pianino.

— Po babci.

— Jakaś mało znana marka. Jest napis Leipzig. Wiem, to znaczy Lipsk. Pewnie poniemieckie.

— Uczysz się grać?

— Chodzę na lekcje do domu kultury.

— I dużo się nauczyłaś?

— Gram sonatiny. Jedną szczególnie lubię i znam na pamięć.

Hałas w przedpokoju sprawił, że oczy dziewczynek zwróciły się ku drzwiom. W progu stanął chwiejący się na nogach, podpity dziadek. Zdjął czapkę i nisko się skłonił:

— Witam młode damy! Rzadko miewamy gości, tym serdeczniej witam.

Mama dwoma susami znalazła się przy nim, ogarnęła ramieniem i poprowadziła do sypialni.

— Zabawne, mieszkacie z dziadkami? — rzuciła Martyna.

— Tylko z dziadkiem. Babcia umarła.

— Moi dziadkowie mają dom w Konstancinie, a druga babcia z nowym dziadkiem mieszka w Nowym Jorku.

— Zagram ulubioną sonatinę — zamknęła wywód Martyny Miśka.

Miśka skupiła się na grze. Nie patrzyła, co robią koleżanki. Założyła, że jedzą słodczyce, no i komentują, bo nie dało się nie słyszeć głośno wypowiedzianych złośliwych opinii i chichotów.

Mama Miśki, zaskoczona nietypową sytuacją, cichym głosem przepytowała ojca:

— Co się stało?

— Dostałem pracę. Od poniedziałku będę pomagał właścicielowi dwóch warzywniaków i jeździł po towar na giełde. Wstanę o czwartej, a o dziewiątej już fajrant. Zdązę odbierać Miśkę po lekcjach i odwozić do domu kultury. Zresztą zaraz będą wakacje. We wrześniu rano może wychodzić z ojcem, parę minut wcześniej niż zwykle.

— Tato, ale po co ci praca? Masz dość obowiązków z Miśką.

— Od dawna czegoś szukałem. W zeszłym miesiącu zwolniło się miejsce ochroniarza w szkole, ale nie chciałem robić wstydu zięciowi, panu profesorowi. Pamiętasz te dwadzieścia tysięcy na remont, żeby przenieść kuchnię do salonu i zrobić pokój dla Miśki?

— Powiedziałeś, że sprzedałeś działkę.

— Dziecko, mieszkanie chciałem sprzedać, bo nie mogłem tam zostać sam bez Jasi. Samochód i tak się starzał, wcale go nie żałuję. Ale działka przy Bulwarowej? To moja radość, mój własny mały świat, który mogłem tworzyć, bo miałem na wszystko wpływ. Nie, działki nie potrafiłem sprzedać. Ty jej nie znosiłaś. Najpierw brzydziłaś się sąsiadów działkowców, prostych robotników z kombinatu i ich bezceremonialnych, często hałaśliwych żon. Potrafiłaś długą drogę od głównej bramy ogrodów aż do naszej furki przejść zgarbiona, z nisko opuszczoną głową, żeby nikt do ciebie nie zagadał i godzinami siedziałaś ukryta w krzakach. Zawsze chciałaś czegoś lepszego.

— I co? Marnieje latami nieuprawiana?

— Nie, oddałem ją w dzierżawę Frankowi, wiesz, sąsiadowi obok. Może korzystać za regulowanie rocznej opłaty i zużyte media. Ma trzech wnuków, to często przydaje mu się większa przestrzeń.

Dziadkowi zaszklili się oczy. Zabrał się za rozsnuwanie butów.

— To skąd były te pieniądze?!

— Wziąłem pożyczkę i pomału spłacam. Chcę zarobić na jakiegoś grata, żeby znowu jeździć na działkę. Zawsze w weekendy mógłbym, a Miśka rośnie. Jak wracałem z warzywniaka, niespodziewanie spotkałem Franka, który zostawił samochód u tutejszego mechanika. Poszliśmy pogadać i dwa piwa z wkładką tak mnie ścięły. Pewnie dlatego, że dawno niczego nie piłem.

Sznurówki nie dawały się rozplątać, więc zniecierpliwiony dziadek pchnął mocno czubkiem buta zapiętek drugiego. Stopa się wysunęła, a but frunął prawie pod sufit i z hukiem, na płask, klapnął o podłogę.

Huk spadającego buta i soczyste „kurr.a” przebiły graną z zapamiętaniem sonatinę.

— Nooo, dziadek raptus i trunkowy — ogarnęła sytuację Martyna.

— Odejdź, teraz my.

Usiadły obie przed klawiaturą i zagrały rytmiczną, prostą melodię na cztery ręce.

— A w tym domu kultury uczysz się solfeżu?

— Nie.

— A wiesz, co to są interwały? My będziemy mieć w poniedziałek sprawdzian. Zosiu, zaczynamy: pryma, sekunda, tercja, kwarta, kwinta, seksta, septyma i oktawa.

Przy każdym skandowanym określeniu Martyna grała właściwy dwudźwięk.

— Widzisz Misiu, my uczymy się w szkole muzycznej.

— To chodźcie do dwóch?

— Tak, jeśli chce się być kimś w przyszłości, trzeba zdobyć dobre wykształcenie, a nie tylko proste umiejętności, jak na kursie w domu kultury.

— Ja chcę tylko tak dla siebie, bo nie mam dobrego słuchu, a może zostanę przedszkolanką jak mama, to się przyda.

— Też mi kariera!

— Napijmy się soku, bo zaraz musimy jechać na angielski. Miśka ukryła za plecami trzęsące się dłonie. Nie mogła doczekać się dźwięku domofonu. Wreszcie zahuczał. Czuli się zmęczone, bardzo zmęczone. Mama szybko znalazła się przy drzwiach.

— Już wychodzicie?

— Spieszmy się na angielski. Franciszka nas odwiezie. Dziękujemy za pyszny podwieczorek. Do widzenia — pożegnała się Zosia.

— Przekażcie rodzicom pozdrowienia.

„I to koniec?! Tak sobie uprzejmie wydają, a potem mama będzie mnie męczyć, czy się przyjaźnimy?”. Nagły przypływ złości dodał Miśce sił.

— Jesteście podłe, cukrowane żmije! Wyśmiewacie się, bo jesteśmy z blokowiska. To niesprawiedliwe! — Miśka poczuła na ramieniu rękę matki. Wyszarpnęła się i wykrzyczała: — Z ciebie też się śmiały!

Matka gwałtownie złapała ją za rękę i wyszczała do ucha:

— Uspokój się, bo będziesz musiała pójść do spowiedzi.

Barbara Korta-Wyrzycka, „Tutejsi. Opowiadania”, Stowarzyszenie Pisarzy Polskich, Kraków 2025.

JACEK WOJS

ZDJĘCIA: JACEK WOJS

Już dziewiętnasty raz na papieskim szlaku

Zamki nad Jeziorem
Czorszyńskim —
w Niedzicy (z lewej)
i w Czorsztynie

Spacer zaczął się od cudu. No cóż, pielgrzymka „Solidarności” Politechniki Krakowskiej pod nazwą „XIX Wiosenny Spacer Górski Śladami św. Jana Pawła II Wielkiego”, to i cud powinien być. Zapytałem na wstępie uczestników — pasażerów autokaru, kto rezygnuje z pstrąga na obiad, bo dwa dni wcześniej w ciemno zamówiłem telefonicznie trzydzieści sztuk, które mieli złowić specjalnie dla nas rano w stawie przy restauracji „Pstrąg” w Łopusznej. Na czterdziestu czterech jadących, pstrąga nie chciało czternaście osób. A więc trzydzieści pstrągów: tyle dokładnie zamówiłem! Cudowny zbieg okoliczności? Trochę obawiałem się, że cena za porcję może być zaporowa, ale zaryzykowałem.

Na „zakopiance” brak było dużych utrudnień w ruchu, dzięki czemu z majowymi pieśniami na ustach dotarliśmy do kościoła w Łopusznej na pół godziny przed umówioną wizytą w „Tischnerówce”. Proboszcz czekał, uprzedzony telefonicznie.

Oprowadził nas po zabytkowym drewnianym kościele w Łopusznej, kupiliśmy pamiątki. Minutę po godzinie dziesiątej, zgodnie z planem, byliśmy w „Tischnerówce”, otwartej tego dnia, w święto 1 Maja, specjalnie dla nas. Dyrektor muzeum ks. Józefa Tischnera ze swadą opowiedziała o związkach i osobistych spotkaniach autora „Etyki solidarności” z Karolem Wojtyłą. W sali audiowizualnej zaprezentowała nam filmy o Księdzu Profesorze. Potraktowała nas wyjątkowo, mimo że tego dnia muzeum miało być zamknięte.

Potem odwiedziliśmy grób Tischnera na miejscowym cmentarzu, zapaliliśmy w skupieniu i modlitwie znicze i bez pośpiechu przez spiskie wioski (jak: Frydman) dotarliśmy do Niedzicy, na tamtejszy parking. Połowa grupy, wraz ze mną, wybrała się na zwiedzanie siłowni, turbin i podziemi elektrowni wodnej. Dobrze, że wcześniej przygotowałem listę osób, które chciały zejść do podziemi — pokonać

Kościół w Łopusznej

W Zespole Elektrowni Wodnych „Niedzica”

20 kondygnacji i znosić temperaturę około 8 stopni Celsjusza. Oprowadzał nas świetny przewodnik, entuzjasta Jerzy Stypuła. Zeszliśmy dużo poniżej powierzchni swobodnych wody zbiorników znajdujących się w kompleksie elektrowni — górnego, ale i dolnego.

Pozostała część grupy czas wolny, aż trzy godziny, przeznaczyła na zwiedzanie zamku w Niedzicy bądź na spacer w słońcu po koronie zapory, skąd roztaczały się wspaniałe widoki na obydwie zbiorniki wodne i na obydwie zamki (w Niedzicy i w Czorsztynie) oraz na wyraźną panoramę Tatr Wysokich i Bielskich.

Kwadrans po piętnastej miał nastąpić wyjazd. Pstrągi czekały w Łopusznej w restauracji, tymczasem... nie ma Pana Edwarda. Grupy poszukiwawcze (państwo Wolni) wróciły z niczym. Tu i tam go widziano, ale go nie ma! On bez komórki. Czas płynie, pełen autobus czeka! Pobraliśmy kontakt do parkingowych, prosząc, by dali znać, gdyby go zobaczyli. Przypadł. Zatelefonowałem do restauracji, że będziemy później. Decyzja trudna: czterdzieści trzy osoby jadą, potem ja wrócę taksówką i będę szukał staruszka do skutku... Tak postanowiłem.

Autobus przejechał powoli przez centrum Niedzicy i wszyscy wypatrywaliśmy znajomej sylwetki... Minęliśmy kolejne parkingi, koronę zapory z tłumem turystów, zamek... I nagle: JEST! W obcej grupie turystów, przy całkiem innym parkingu, obok zamku. Naszą drogocenną „zgubę” wyprowadziłem z tłumu do autokaru. „Bogu niech będą dzięki!” — pomyślałem.

Potem znakomity pstrąg, warty swej ceny, fotki przy dworze Tetmajerów i bezpieczny słoneczny powrót przy dźwiękach pieśni majowych i z gawędzącym o historii miejscowości, zabytkach i wspaniałych górskich widokach, piszącym niniejszą relację przewodnikiem. Dokładnie po dwunastu godzinach wjechaliśmy na parking PK przy ulicy Warszawskiej. Po udanej, pełnej słońca wyprawie, wszyscy zaśpiewali z entuzjazmem: „Oto jest dzień, który dał nam Pan!”

Dr inż. Jacek Wojs jest adiunktem w Katedrze Pojazdów Samochodowych na Wydziale Mechanicznym PK, przewodniczącym KZ NSZZ „Solidarność” PK.

Widok na Tatry

Zwycięstwo PK w wyścigach betonowych kanoe

ZDJĘCIA: JAN ZYCH

Kraków Concrete Canoe Challenge 2025

Rywalizacja na torze nie przeszkadzała w integracji i wymianie doświadczeń między studentkami zespołami

Politechnika Krakowska zorganizowała pierwsze w Polsce międzynarodowe zawody łodzi betonowych i zwyciężyła! Impreza, łącząca sportową rywalizację oraz studencką innowacyjność, rozgrywała się 13–15 czerwca na torze „Kolna” w Krakowie i była częścią obchodów jubileuszu 80-lecia PK.

Kraków Concrete Canoe Challenge zgromadziły na starcie 13 drużyn z 10 uczelni, z Polski, Turcji, Niemiec, Węgier i Holandii. W wydarzeniu wzięło udział 160 osób, a odwiedziło je ponad 250 widzów. Konkurencja sportowa odbywała się 14 czerwca na malowniczo położonym torze, w staro-rzeczku Wisły i polegała na wyścigach dwójek w zespołach męskich, kobiecych i mieszanych. Wyścigi zaczynały się wspólnym startem, a po przepłynięciu 75 metrów — połowy trasy — i nawrocie przez prawe ramię wokół boi, kończyły się powrotem na metę.

Politechniczne Koło Naukowe „Footprint” nie jest nowicjuszem w takich zawodach: trzykrotnie startowało już w międzynarodowych imprezach (w tym dwa razy zwycięsko), ale w jego składzie są dwaj nowi członkowie — Przemysław Migoń i Bartosz Wizner. Obydwaj są studentami pierwszego roku Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki i zapałonymi sportowcami. Płynąc na kanoe „PKanoe Black Stork”, zwyciężyli w kategorii męskich dwójek w wyścigu na 150 metrów.

Wyścigi dwójek kobiecych wygrała ekipa z Erfurtu na „Betonimus Prime” (na pierwszym planie z numerem 6.)

W kategorii dwójek kobiecych pierwsze miejsce zajęła reprezentacja Wyższej Szkoły Zawodowej z Erfurtu, płynąca kanoe „Betonimus Prime”. Wśród dwójek mieszanych najszybszy był zespół z Wyższej Szkoły Zawodowej w Monachium w kanoe „Rebar Rebels”.

Podczas zawodów nagradzano nie tylko szybkość. Nagrodę „sustainability & recycling”, ufundowaną przez spółkę Heidelberg Materials zdobył zespół z Politechniki Poznańskiej i ich kajak „Betonick”. Nagroda za estetykę kajaka trafiła do drużyny „Betonimus Prime” z Wyższej Szkoły Zawodowej w Erfurcie. Najlepszą prezencję zespołu mieli kajakarze z Turcji, z Uniwersytetu Sakaryi. Firma „Atlas” przyznała nagrodę za innowacyjność twórcom kajaka z Monachium, czyli „Rebar Rebels”. Najlepszemu kajakowi był kajak „Odra I” z Politechniki Opolskiej i tym samym uzyskał nagrodę firmy Cemex. Nietypową nagrodę „Ooops! Award”, za najbardziej spektakularną wodną wtopę, zawdzięcza swojej łodzi, *nomen omen* „The Sinking Dutchman”, drużyna z Uniwersytetu Nauk Stosowanych HAN w Holandii. Za postawę „fair play” nagrodzono zespół Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego, który użyczył drużynie z Turcji swojego drugiego kajaka. Specjalną nagrodę dla drużyny tureckiej z Uniwersytetu Sakaryi przyznał rektor Politechniki Krakowskiej prof. Andrzej Szarata za nazwanie kajaka po polsku „Poseł w Drodze”, co według zespołu miało podkreślać historyczną przyjaźń polsko-turecką.

Organizatorami mistrzostw na znanym w Europie torze kajakowym „Kolna” w Krakowie byli pracownicy Katedry Inżynierii Materiałów Budowlanych Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej we współpracy z partnerami wydarzenia. Komitet organizacyjny wydarzenia tworzyli: dr hab. inż. Izabela Hager, prof. PK (kierownik katedry); dr hab. inż. Tomasz Tracz, prof. PK; dr hab. inż. Tomasz Zdeb, prof. PK; dr inż. Katarzyna Mróz; dr inż. Mateusz Sitarz oraz mgr inż. Marcin Różycki.

• J.P.

Juwenalia w Strefie „Polibuda”

ZDJĘCIA: JAN ZYCH

Kazik Staszewski
i „Kult”, 9 maja, Strefa
„Polibuda”

Maj upłynął studentom pod znakiem dobrej zabawy. Korzystając z władzy, którą wraz z kluczami do miasta dzierżyli od 7 do 17 maja, zaprosili mieszkańców Krakowa w wir ekscytujących spotkań plenerowych, koncertów, imprez kulturalnych. Przede wszystkim było to wyjątkowe święto muzyki, serwowanej w różnych strefach miasta.

Jak co roku, Politechnika Krakowska zorganizowała własną przestrzeń koncertową, znaną jako Strefa Polibuda. Zlokalizowana na pasie startowym dawnego lotniska Rakowice-Czyżyny plenerowa scena gościła znane polskie zespoły. W JuwePiątek, 9 maja zagrały rockowe kapele: Kult, KSU, Lej Mi Pół, Stacja B., a dzień później, w JuweSobotę wystąpili raperzy: Szpaku, KęKę, Chivas, ReTo, Błaga i DJ Soina — gwiazda hip-hopu. Głośno było również o innych studenckich inicjatywach — zorganizowanej

w Studenckim Klubie „Kwadrat” już 6 maja, w przeddzień juwenaliów, specjalnej edycji PK QUIZu poświęconego juwenaliowej tematyce (JuweQuiz), jak i o niezwyklej imprezie DiscoWrotkowisko, odbywającej się 7 maja, na rolkach i wrotkach, na krakowskim torze „Przewrotki”. (Dodatkową atrakcją był fakt, że uczestnicy wystąpili w strojach ulubionych postaci filmowych). A 8 maja chętni wzięli udział w PoliParty, bawiąc się przy brzmieniach muzyki klubowej i przebojów z czasów szkolnych dyskotek. 11 maja odbył się tradycyjny festyn na Osiedlu Akademickim PK, czyli Dzień OSPK, z grillem, kinem plenerowym, turniejami i rozgrywkami sportowymi. Odpowiedzialność za zrealizowanie juwenaliowego programu spoczywała na Radzie Uczelnianej Samorządu Studentów PK i Fundacji Politechniki Krakowskiej. Będzie co wspominać, bo juwenalia dopiero za rok.

▪ |K.T.|

Dzień Lądowca

ZDJĘCIA: JAN ZYCH

Wydarzenie zorganizowane 22 maja przez Samorząd Studentów Wydziału Inżynierii Lądowej, połączone z dniem otwartym WIL, było skierowane do braci studenckiej, jak i kandydatów na przyszłych studentów tego wydziału. Atmosfera wiosennego pikniku miała służyć integracji społeczności, ale także promowaniu, w luźniejszej formie, wiedzy z zakresu inżynierii lądowej.

Stoiska firm współpracujących z PK zachęcały do poznania profilu ich działalności oraz możliwości związania z nimi swojej kariery zawodowej

Tradycją Dnia Lądowca są emocjonujące wyścigi dwukółowych wózków budowlanych, wymagające zarówno siły, jak i doskonałego opanowania sprzętu

Młodzież ze szkół średnich przy okazji Dnia Lądowca i dnia otwartego WIL mogła zapoznać się z ofertą edukacyjną PK

Pogoda tego dnia dopisała, co jeszcze bardziej zachęcało licznie przybyłych do skorzystania z atrakcji Dnia Lądowca. Uwagę przyciągały prezentacje ciężkiego sprzętu, używanego w inżynierii lądowej: żuraw do zadań specjalnych, koparko-ladowarka oraz ciągnik siodłowy. Dostępna była strefa gastronomiczna oraz strefa zabaw m.in. megapiłkarzyki, fotobudka, cymbergaj. Oprócz takich rozrywek, można było spróbować sił w konkurencjach związanych z budownictwem — trzymanie cegieł na czas, techniczne wbijanie gwoźdździ, wyścigi dwukółowych wózków, skręcanie zbrojenia. Były też poważniejsze wyzwania, przygotowane na stoiskach kół naukowych, które tego dnia miały wydziałową sesję. Podczas niej pojawiła się rekordowa liczba posterów. Studenci prezentowali nie tylko swoje naukowe dokonania, ale mieli też przygotowane różne minikonkursy i zachęcali do powiększenia składu kół.

Dzień Lądowca pozwalał także na zdobycie informacji do planowania kariery. Można było skorzystać z okazji do rozmów w swobodniejszej atmosferze z pracownikami katedr o tematach i zakresie prac dyplomowych w poszczególnych profilach i specjalnościach. W dalszych planach zawodowych pomagało Biuro Karier PK, Małopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa, Okręgowy Inspektorat Pracy, a także patron medialny „Builder Polska”, promujący program Builder For the Future.

Ale to nie wszystko — w strefie branżowej dostępne były stoiska 29 firm, z którymi wydział ma podpisane umowy o współpracy. Odbływały się minitargi pracy z ofertą staży, praktyk i zatrudnienia. Proces rekrutacji dotyczył nie tylko studentów — na uczelnię zaproszono tego dnia młodzież ze szkół ponadpodstawowych, która była przywitana przez władze wydziału — dziekan dr inż. Lucynę Domagałę, prof. PK i prodziekan dr inż. Igę Rewers. Ponad 300 uczniów uczestniczyło w krótkim wykładzie, w którym przedstawiono ofertę edukacyjną Politechniki Krakowskiej, a następnie zwiedziło laboratoria. ■ |M.P.]

Bromografia — sztuka znana i zapomniana

GALERIA SZTUKI

W Galerii Sztuki A-1, mieszczącej się w siedzibie Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej przy ulicy Kanoniczej 1 w Krakowie, pokazano unikatową wystawę historycznych technik fotografii, zrealizowaną w ramach projektu badawczego „Bromografia: znana — nieznaną” (*Bromography Known Unknown*). Autorką prac jest pochodząca ze Słowacji, a mieszkająca w Pradze, w Czechach Lenka Lučenič, artystka wizualna, fotografka i doktorantka na Wydziale Komunikacji Multimedialnej na Uniwersytecie Tomáša Baty w Zlinie.

Wystawa była częścią projektu finansowanego z dotacji przeznaczonej na ponowne odkrycie bromografii — kiedyś szeroko rozpowszechnionej, ale współcześnie zapomnianej techniki reprodukcji fotograficznej — i zachowanie tego dziedzictwa kulturowego. Wsparcia udzieliła Wewnętrzna Agencja Grantowa (IGA) na Uniwersytecie im. Tomáša Baty w Zlinie (*Univerzita Tomáše Bati ve Zlíne*).

Wyeksponowanie tematu i prac w Galerii Sztuki A-1 było możliwe dzięki długoletniej współpracy Katedry Historii Architektury i Konserwacji Zabytków Politechniki Krakowskiej z Uniwersytetem Tomáša Baty w Zlinie. Kooperację nawiązał dr inż. arch. Piotr Kotucha, były kurator Galerii A-1 oraz wieloletni wykładowca przedmiotu fotografia na Wydziale Architektury PK, opiekun studenckiego koła fotografii, kierownik laboratorium fotograficznego WA i w końcu założyciel oraz pierwszy kierownik Otwartego Studium Fotografii Politechniki Krakowskiej. Obecnie jego działalność kontynuuje wicedyrektor Katedry Historii Architektury i Konserwacji Zabytków dr inż. arch. Zbigniew Wikłacz, prof. PK.

Istota współdziałania obydwu instytucji sprowadza się nie tylko do poszerzania wiedzy w zakresie historycznych technik fotografii, eksperymentowania z materiałami i procesami technologicznymi w trakcie warsztatów czy wykładów dla studentów, ale przybiera również formę wystaw. Stanowią one swego rodzaju „publikację” wyników badań dotyczących związku między fotografią analogową i cyfrową, łączonych w praktyce artystycznej — od tworzenia obrazu po postprodukcję i digitalizację.

Wystawa „Bromografia: znana — nieznaną” odwoływała się do badania materiałów archiwalnych, także prac, w których eksperymentuje się z historycznymi procesami fotograficznymi. Głównym zadaniem badawczym było potwierdzenie faktu, że bromografia to technika reprodukcji fotochemicznej, czyli takiej, w której obraz powstaje w emulsji światłoczułej, w przeciwieństwie do tradycyjnych technik drukarskich — w których obraz powstaje w wyniku przeniesienia tuszu. Wniosek

ten został poparty porównawczą analizą widmową pomiędzy historycznymi bromografiami i współczesnymi reprodukcjami eksperymentalnymi. Stworzono fotografie inspirowane pracami Františka Drtikola, wybitnego czeskiego fotografa, którego obrazy były szeroko

Oryginalne pocztówki, bromografie

Przykłady współczes-
nie wykonanych
fotografii w technice
bromografii

rozpowszechnione za pośrednictwem bromografii w okresie międzywojennym.

Wykonane w ramach projektu obrazy zostały odtworzone za pomocą bromku srebra, pokrywającego różnego rodzaju nowoczesny papier fotograficzny. Równolegle stworzono i przetworzono cyfrowe negatywy rastrowe, używając

techniki druku fotolitograficznego. Porównanie wyników umożliwiło nie tylko ocenę techniczną, ale także-refleksję nad odtwarzalnością obrazów fotograficznych.

Na wystawie celowo odróżniano autentyczne, historyczne bromografie (eksponowane były na czarnych tłach) od współczesnych fotografii (na szarych tłach), zwracając w ten sposób uwagę na kontrast między historycznymi oryginałami a ich interpretacjami. Oprócz oryginalnych pocztówek bromograficznych, wytwarzanych od lat 20. do lat 70. XX wieku, na wystawie można było zobaczyć także fotografie z archiwum założyciela firmy Bromografia, Karla Podlipnego, którego spuścizna stanowi podstawowe źródło badań w projekcie.

Ekspozycja wykraczała poza samą prezentację prac fotograficznych i stanowiła rozszerzoną platformę badawczą, która pozwalała na wyjaśnienie terminologii technicznej, rekonstruowanie zapomnianych procesów, podkreślając związek między rozwojem technologicznym i kulturowym znaczeniem obrazu.

Wystawa była próbą odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób obrazy są rozpowszechniane, reprodukowane i osadzone w pamięci zbiorowej, a także jak je ponownie odkryć poprzez interdyscyplinarne badania oraz nowe media.

Wystawę „Bromografia: znana — nieznana” można było oglądać od 15 do 30 maja w Galerii Sztuki A-1 PK. Ponownie dostępna będzie w listopadzie w Galerii Wydziału Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, przy ulicy Smoleńsk 9.

Dr sztuki Katarzyna Kołodziejczyk jest adiunktem w Katedrze Rysunku, Malarstwa i Rzeźby (A-07) oraz kuratorem Galerii A-1.

Jedno muzeum — dwa skarby UNESCO

9–27 maja 2025 r.

Wystawa poplenerowa XXIII Pleneru Malarskiego Artystów Niepełnosprawnych, inspirowanego zabytkami Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce — zamkiem żupnym i wnętrzami kopalni soli. Po raz pierwszy artyści mogli tworzyć w XV-wiecznych wnętrzach zamku północnego, na którego ścianach zachowały się polichromie. Choć plenery są organizowane od wielu lat, za każdym razem powstają ciekawe prace, wykonane w różnych technikach, prezentujące nowe spojrzenie na znane historyczne budowle.

• |D.Z.|

Praca Adama Pochopnia

Dzień Dziecka — „Urodziny Politechniki”

2–18 czerwca 2025 r.

Jak co roku, wystawa plastyczna dzieci pracowników naszej Uczelni zorganizowana została przez Dział Promocji. Jest niezmiennie sponsorowana przez: Dział Spraw Osobowych i Socjalnych, Komisję Zakładową Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” PK oraz Związek Nauczycielstwa Polskiego w PK.

Rodzice przekazali na wystawę prace 123 dzieci, a dzięki hojności sponsorów każdy młody artysta na wernisażu mógł nie tylko podziwiać swoje plastyczne dzieło, ale też posmakować słodkości. Wszystkie dzieci, biorące udział w wystawie, zostały obdarowane upominkami, a te, które uczestniczyły w wernisażu, zostały sfotografowane z prorektorem Katarzyną Bizon, wręczającą plecakzki z prezentami, i ze smakiem Tadzikiem oraz prof. Marcinem Barańskim, przewodniczącym Rady Galerii (na zdjęciu z prawej).

• |D.Z.|

ZDJĘCIA: JAN ZYCH

Ludzie ZPAP & PK. Malarstwo, rzeźba, grafika, fotografia

28 maja — 30 czerwca 2025 r.

„Ludzie ZPAP i PK” — to wystawa przygotowana z myślą o jubileuszu 80-lecia Politechniki Krakowskiej, a równocześnie jako towarzysząca Festiwalowi Sztuk Wizualnych — Krakowskim Spotkaniom Artystycznym 2025, odbywającym się pod hasłem „Tożsamość idei”.

Zaproszenie do udziału w wystawie przyjęło dziewięciu artystów związanych z Krakowskim Okręgiem Związku Polskich Artystów Plastyków, a równocześnie z Politechniką

Krakowską. Są to: Joanna Banek, Stefan Dousa, Wojciech Kopec, Zbigniew Latała, Artur Majka, Krystyna Malinowska, Józef Wąsacz, Iwona Zuziak, Jan Zych. Przypomniano także prace nieżyjącego Ryszarda Grazydy. Artyści zostali wymienieni w porządku alfabetycznym, bo jakiś porządek trzeba przyjąć. Wszyscy wymienieni mają lub mieli coś wspólnego z naszą uczelnią. Są to więc pracujący artyści, byli pracownicy lub absolwenci PK.

• |D.Z.|

Z lewej
od góry:
Mała forma rzeźbiarska Stefana Dousy
Fragment kompozycji przestrzennej Józefa Wąsacza
Praca Ryszarda Grazydy
Zdjęcia: Piotr Gibas

Z prawej:
Collage Jana Zycha
Poniżej: Praca Zbigniewa Latały
Fot.: Jan Zych

Wyznanie

Za to, żeś wiosną tak zielona,
kocham Cię, moja Lanckorono.

Za to, żeś latem tak gorąca,
jak iskier snop, jak dotyk słońca.

Za to, że złoty klon jesieni
błękit nad zamkiem w cud zamieni.

Za to, żeś zimą taka biała...
Dusza ma tak Cię ukochała.

Fotoreportaż Jana Zycha

Świętowano na PK:
Dzień Lądowca, Dzień
Elektryka i Informaty-
ka oraz Dni Wydziału
Inżynierii Środowiska
i Energetyki

